

MAŁGORZATA JAROSZEK

Szkoła Doktorska UKSW w Warszawie

WIZERUNEK POLSKIEGO RADIA S.A. JAKO ROZGŁOŚNI PUBLICZNEJ (2015–2020) STUDIUM MEDIOZNAWCZE

Słowa kluczowe: Polskie Radio, media publiczne, rozgłośnia publiczna, kultura

1. Wprowadzenie. 2. Polskie Radio S.A – rozwój, działalność, charakterystyka programów rozgłośni. 3. Determinanty wizerunku radia. 4. Metodologia 5. Wyniki badań. 5.1. Polskie Radio jako emitent realizujący misję społeczną. 5.2. Polskie Radio jako emitent niezależny, troszczący się o wysoki poziom obiektywizmu dziennikarskiego i wdrażający koncepcję prawdy w sensie klasycznym. 5.3. Polskie Radio jako nadawca promujący kulturę wysoką. 6. Wnioski

1. WPROWADZENIE

Artykuł jest próbą medioznawczej systematyzacji wiedzy na temat publicznych rozgłośni radiowych w Polsce. Ma on również na celu rekonstrukcję wizerunku publicznego emitenta radiowego – Polskiego Radia S.A. Analizą objęto wybrane programy radiowe oraz najważniejsze kierunki rozwoju Spółki, jak również jej działania po 2015 r. w ramach realizacji misji publicznej rozgłośni. Odwołano się do najważniejszych wydarzeń politycznych, społecznych, kulturalnych i religijnych, wskazanych przez wybrane tygodniki opinii. Poznanie charakterystyki, kierunku rozwoju i misji rozgłośni publicznej pozwoli na określenie jej znaczenia w życiu Polaków oraz wpływu radia na kształtowanie światopoglądu, zainteresowań, jak również postaw słuchaczy. Na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest trend spadku słuchalności radia, gdyż XXI w. daje ogrom możliwości dostępu do wyboru ulubionej muzyki, zasięgnięcia informacji dotyczących spraw politycznych, społecznych czy kulturalnych z telewizji, Internetu, mediów społecznościowych, jak też różnych aplikacji służących do strumieniowania muzyki oraz podcastów¹.

¹ J. Woźniak, *Trendy zmian na rynku muzycznym w Polsce*, Studenckie Prace Prawnicze, Administratywistyczne i Ekonomiczne, 2019, nr 27, 28.

Spółka akcyjna Skarbu Państwa Polskie Radio S.A. jest narodowym nadawcą publicznym, wypełniającym zadania określone w Ustawie z 29 grudnia 1992 r.², która definiuje jej publiczną misję oraz stanowi podstawę do określenia sposobów jej realizacji. Jest ona kontynuatorem utworzonej 18 sierpnia 1925 r. Spółki z Ograniczoną Odpowiedzialnością Polskie Radio, która jako pierwsza w Polsce i jedna z pierwszych na świecie rozpoczęła regularne nadawanie programu³. Od chwili powstania aż do dzisiaj Polskie Radio, niezależnie od formy, organizacji i możliwości działania, jest instytucją budującą wspólnotę i tworzącą kulturalną tożsamość Polaków mieszkających w kraju i za granicą.

Misją radiofonii publicznej w Polsce, na zasadach określonych w ustawie, jest dostęp całego społeczeństwa do zróżnicowanych programów, w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujących się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu. Spółka została powołana w celu tworzenia i rozpowszechniania ogólnokrajowych programów radiowych oraz audycji dla słuchaczy za granicą. Zadaniem rozgłośni jest także utworzenie i rozpowszechnianie regionalnych programów radiowych⁴. Polskie Radio S.A jest jednoosobową spółką Skarbu Państwa z siedzibą w Warszawie, której celem jest wypełnianie zadań radiofonii publicznej w Polsce. Anteny Polskiego Radia S.A. funkcjonują, opierając się na zapisach ustawowych i na mocy karty powinności mediów, które określają szczegółowy format każdej z nich, w odniesieniu do wszystkich lub wybranych zadań misyjnych⁵.

We współczesnej refleksji akademickiej tematyką radiofonii w Polsce zajmują się m.in. Urszula Doliwa, Jerzy Myśliński, Tomasz Mielczarek, Katarzyna Pokorna-Ignatowicz, Mirosława Wielopolska-Szymura⁶.

² Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, Dz.U. 1993, nr 7, poz. 34.

³ E. Kaszuba, *Polityka programowa Polskiego Radia w latach 1925–1929. Założenia i praktyka*, Przegląd Nauk Historycznych 2013, nr 12(2), 141; M. Jachimowski, *Regionalne rozgłoszenie Polskiego Radia jako media współkształtujące regiony periodycznej komunikacji medialnej*, Studia Medioznawcze 2006, nr 26, 61.

⁴ Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, Dz.U. 1993, nr 7, poz. 34.

⁵ *Karta powinności 2020–2024* (2022, 10 21), http://www.archiwum.krit.gov.pl/Data/Files/_public/Portals/0/Nadawcy/publiczni/karta-powinnosci/2020-24/projekt-karty-powinnosci-pr-sa-20-24-v.-2020-05-05.pdf (dostęp: 18.02.2023).

⁶ Por. U. Doliwa, *Transformacja systemu radiofonii w Polsce w kontekście zmian w Europie Wschodniej. Analiza pierwszego procesu koncesyjnego*, Przegląd Wschodnioeuropejski 2021, nr 12(1), 399–413; J. Myśliński, *90 lat Polskiego Radia*, Rocznik Historii Prasy Polskiej 2015, nr 4 (40), 103–111; T. Mielczarek, *Radiofonia lokalna w Polsce w latach 1989–2005*, Studia Medioznawcze 2006, nr 3 (26), 73–85; *Polski system medialny 1989–2011*, red. K. Pokorna-Ignatowicz, Kraków 2013; M. Wielopolska-Szymura, *Radio w polityce, polityka w radiu – formy wykorzystania radia w komunikowaniu politycznym*, Media – Kultura – Komunikacja Społeczna 2019, nr 2 (15), 25–40.

2. POLSKIE RADIO S.A – ROZWÓJ, DZIAŁALNOŚĆ, CHARAKTERYSTYKA PROGRAMÓW ROZGŁOŚNI

Polskie Radio było jedną z najważniejszych instytucji odradzającej się Polski. Początkowo rozgłośnia pełniła przede wszystkim funkcję przekaźnika treści muzycznych i kulturalnych. Z czasem radio, przekazując najważniejsze informacje, stało się nieodłączną częścią życia codziennego w XX i XXI w. Dziennikarze na bieżąco informowali Polaków o przełomowych wydarzeniach z historii naszej ojczyzny, takich jak: wybuch II wojny światowej, wybór Karola Wojtyły na Stolicę Apostolską czy transformacja ustrojowa w 1989 r. Historia radia zmieniała się na przełomie stulecia. W 1944 r., w warunkach konspiracyjnych, powstało podziemne Radio „Błyskawica”, które udzielało informacji Polakom o przebiegu powstania warszawskiego⁷. W latach PRL władza komunistyczna wykorzystywała radio do swoich celów propagandowych. W tym czasie ważną rolę odegrały zagraniczne rozgłośnie radiowe, które przekazywały obiektywne informacje, głównie Radio Wolna Europa. Polskie Radio po uruchomieniu w 1926 r. radiostacji i rozgłośni w Warszawie przystąpiło do tworzenia oddziałów regionalnych. W kolejnym roku własne rozgłośnie powstały w Krakowie, Katowicach, a w ramach subkoncesji również w Poznaniu. W następnych latach radio rozpoczęło swoje funkcjonowanie w Wilnie (1928), Lwowie (1930), Łodzi (1930), Toruniu (1935) oraz w Baranowiczach (1938)⁸. Warto podkreślić, że Polskie Radio znajdowało się w czołówce najszybciej rozwijających się radiofonii europejskich. Sukces rozgłośni pokazują liczby słuchaczy w tym okresie. 24 maja 1931 r. otwarto stację nadawczą Polskiego Radia w Łazach pod Raszynem, wówczas najsilniejszą w Europie⁹. Według Agencji Radiofonicznej w styczniu 1932 r. było 300 tys. odbiorców radia publicznego, a w 1939 r. liczba ta wzrosła do miliona.

Od wybuchu II wojny światowej aż do powstania warszawskiego Polskie Radio działało w konspiracji. Po pięciu latach przerwy 11 sierpnia 1944 r. zaczęła nadawać stacja „Pszczółka”. Jednak jej audycje miały charakter propagandowy. Dziennikarze informowali słuchaczy głównie o działaniach wojennych. Zadaniem rozgłośni było dotarcie z przekazem władzy komunistycznej do społeczeństwa polskiego. Poza treściami propagandowymi Polskie Radio tworzyło audycje kierowane do robotników i rolników, np. „Niedziela na wsi”, „Podwieczorek przy mikrofonie”, czy „Koncert dla przodowników pracy”¹⁰. Listy, które słuchacze przesyłali do redakcji, często były wykorzystywane na ich niekorzyść. Władze państwowe po otrzymaniu takowych informacji inwigilowali ich autorów. Od 3 października 1949 r. Polskie Radio prowadziło dwa programy ogólnopolskie¹¹. 1 lipca 1971 r. rozpoczęto nadawanie audycji w ramach wakacyjnego cyklu „Lato z Radiem”, a 1 lutego 1973 r. powstał program informacyjny „Sygnały dnia”, który nieprzerwanie istnieje do dzisiaj¹².

⁷ J.M. Kwiatkowski, *Tu mówi powstańcza Warszawa*, Polskie Radio, Warszawa 1994, 612–616.

⁸ S. Mischak, *Historia radiofonii i telewizji w Polsce*, Warszawa 1972, 27.

⁹ K. Traczyński, dz.cyt.

¹⁰ S. Fornal, *Anteny nad Bystrzycą*, Polskie Radio Lublin, Lublin 1997, 21.

¹¹ W. Kubaczewska, M. Hermanowski, *Radio historia i współczesność*, Poznań 2008, 28–32.

¹² *80 lat Polskiego Radia: kronika roku jubileuszowego*, red. T. Sawicki, Warszawa 2005.

Radiowe Centrum Nadawcze Polskiego Radia w Solcu Kujawskim emituje Program 1 na falach długich o częstotliwości 225 kHz (AM), dzięki czemu jest on dostępny praktycznie na terenie całej Europy. Stanowi to unikalną możliwość techniczną w stosunku do innych nadawców radiowych w Polsce¹³. Programy 1 (Jedynka), 2 (Dwójka), 3 (Trójka), 4 (Czwórka) i Polskie Radio 24 są dostępne na falach ultrakrótkich (FM) oraz za pomocą platform telewizji cyfrowych¹⁴. Wszystkie anteny Polskiego Radia zarówno główne, jak i wyspecjalizowane można odbierać w systemie transmisji cyfrowej naziemnej (DAB+), w miejscach pokrywanych przez sygnał radiofonii cyfrowej, a także na żywo w Internecie: na portalu www.polskieradio.pl, w aplikacji mobilnej oraz w podcastach¹⁵. Publiczna rozgłośnia prowadzi kilkanaście programów.

Program 1 – Jedynka jest ogólnopolską rozgłośnią nadającą programy uniwersalne, adresowane do ogółu obywateli. Założeniem Programu jest dostarczanie informacji, stwarzanie przestrzeni do debat publicystycznych, kształtowanie postaw obywatelskich, propagowanie ojczystego języka i kultury, angażowanie uwagi szerokiego grona słuchaczy poprzez relacjonowanie najważniejszych wydarzeń społecznych, politycznych, kulturalnych, gospodarczych, sportowych (krajowych oraz zagranicznych), prezentowanie wyróżniającej się muzyki (z różnorodnych gatunków, od klasycznej, przez jazz, folk, rock do popu) oraz audycji słownych. W rozgłośni tej występuje bogactwo tematyki i form radiowych. Jedynka emituje wiele znakomitych reportaży, powieści i słuchowisk – wśród nich można wyróżnić słuchowiska: *Matysiakowie* i *W Jezioranach*, jak również spektakle Teatru Polskiego Radia i koncerty ze studiów radiowych. Najważniejsze programy Jedynki to bez wątpienia: „Sygnały dnia”, „Lato z Radiem” oraz „Cztery Pory Roku”. W Jedynce są prezentowane „Aktualności Radiowej Jedynki” o każdej pełnej godzinie i trwają one pięć minut. Reporterzy sportowi Jedynki są obecni również na wszystkich ważnych rozgrywkach. Rozgłośnia transmituje na żywo mecze i zawody sportowe. Międzynarodowe organizacje sportowe, mając zaufanie do Programu Pierwszego, udzielają prawa do emisji największych wydarzeń sportowych, niemalże na całym świecie¹⁶. Główną grupę słuchaczy, do której kieruje się Program 1, stanowią ludzie w wieku 35–65 lat. Jedynka nadaje wiadomości informacyjne oraz publicystyczne, a także programy dla dzieci i rodziców (nadawane od kilkudziesięciu lat „Radio Dzieciom”, obecnie „Jedynka Dzieciom”)¹⁷.

Założeniem Programu 2 – Dwójki jest prezentowanie muzyki, literatury, publicystyki i informacji kulturalnej w celu zainteresowania słuchaczy ofertą artystyczną. Dziennikarze przygotowują transmisje z wartościowych koncertów, nagrywają

¹³ Centrum nadawcze Polskiego Radia. (2022, 10 21), <https://radiopolska.pl/wykaz/obiekt/610> (dostęp: 18.02.2023).

¹⁴ Częstotliwości ogólnopolskich programów Polskiego Radia, (2022, 10 11), <https://www2.polskieradio.pl/czestotliwosci/> (dostęp: 18.02.2023).

¹⁵ P. Bedliński, *Rozwój i cyfryzacja radia w Polsce. Nadawcy i odbiorcy wobec DAB+*, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2016 (praca magisterska).

¹⁶ Uchwała nr 48/YIII/2020 Zarządu Polskiego Radia – Spółki Akcyjnej, Polskie Radio, Warszawa 2020 (dostęp: 23.10. 2022).

¹⁷ Jedynka Polskie Radio, (2022, 10 22), <https://jedynka.polskieradio.pl/> (dostęp: 18.02.2023).

audycje, podczas których można usłyszeć literaturę polską, słuchowiska, programy dokumentalne, reportaże radiowe, wywiady oraz dyskusje o charakterze kulturotwórczym. Rozgłośnia zastępuje wielu słuchaczom wyjście do filharmonii lub teatru, gdyż oferta muzyczna i artystyczna jest na najwyższym poziomie, przez to odbiorcy mogą kształtować swoje gusta estetyczne. Program II Polskiego Radia jest jedyną stacją ogólnopolską, w której aż 70% programu wypełnia muzyka klasyczna, ale bardzo często odbiorcy mogą usłyszeć także folk i jazz. Dwójka proponuje ciekawy repertuar, w którym słuchacze mogą zapoznać się z dziełami najwybitniejszych kompozytorów w oryginalnych interpretacjach oraz z nagraniami płytowymi pochodzącymi z archiwów radiowych. Rozgłośnia emituje także koncerty i przedstawienia z wielu sal koncertowych i teatrów operowych świata, m.in.: z Royal Albert Hall, Królewskiej Opery Convent Garden w Londynie, La Scali w Mediolanie, Oper Paryskiej i Wiedeńskiej, jak również z Metropolitan Opera w Nowym Jorku. Dwójka współpracuje ponadto z wydawcami i krytykami muzycznymi, literackimi i teatralnymi¹⁸. Główną grupę słuchaczy, do której kieruje się Program 2, stanowią ludzie w wieku 15–75 lat, zainteresowani ofertą kulturalną. Stacja zachęca słuchaczy do świadomego i czynnego uczestnictwa w kulturze, skłania do refleksji i odkrywania na nowo fundamentalnych wartości humanistycznych. Posługując się różnorodnymi środkami wyrazu, łączy tradycję i nowoczesność¹⁹.

Program 3 – Trójka jest rozgłośnią o charakterze muzyczno-informacyjnym. Przez wiele lat Trójka przyciągała młodych słuchaczy, oferując ciekawą muzykę, a także różnorodną tematykę w programach autorskich. W tym programie ważną część czasu antenowego zajmuje tzw. „playlista” najlepszych utworów muzycznych. Trójka transmituje także koncerty artystów sceny polskiej i zagranicznej ze Studia im. Agnieszki Osieckiej. Założeniem programu jest przekazywanie informacji z różnych dziedzin życia: politycznego, społecznego, kulturalnego oraz sportu, dostarczanie rozrywki i angażowanie uwagi szerokiego grona słuchaczy, poprzez prezentowanie wyróżniającej się współczesnej muzyki (różnorodne gatunki muzyczne: rock, muzyka elektroniczna, blues, jazz, poezja śpiewana, folk i etno, muzyka filmowa, hip hop) oraz nadawanie audycji publicystycznych (relacje z akcji społecznych i wydarzeń pod patronatem Trójki, rozmowy ze słuchaczami, wywiady, audycje dokumentalne i reportaże). Antena powstała w 1962 r. i od samego początku zyskała uznanie Polaków dzięki oryginalności prowadzenia audycji oraz prezentowania zachodniej muzyki. Główną grupą słuchaczy, do której adresowany jest program, są osoby w wieku 25–60 lat. Program 3 nadaje także audycje dla dzieci, ich rodziców oraz osób niepełnosprawnych²⁰.

Założeniem Programu Polskie Radio 24 jest angażowanie uwagi szerokiego grona słuchaczy poprzez prezentowanie wyróżniających się najnowszych informacji i profesjonalnej publicystyki. PR 24 jest całodobową rozgłośnią informacyjną. Na antenie prezentowane są również serwisy specjalistyczne (sport, gospodarka, kultura, pogoda) oraz formy publicystyki bieżącej. Audycje Polskiego Radia 24

¹⁸ W. Kubaczewska, M. Hermanowski, *Radio historia i współczesność*, Poznań 2008, 41.

¹⁹ *Dwójka Polskie Radio*. (2022, 10 22), <https://www.polskieradio.pl/8>, Dwójka (dostęp: 18.02.2023).

²⁰ Trójka Polskie Radio. (2022, 10 23), <https://trojka.polskieradio.pl/> (dostęp: 18.02.2023).

kierowane są do odbiorcy uniwersalnego. Główną grupę słuchaczy stanowią ludzie w wieku 35–65 lat²¹.

Z kolei Polskie Radio dla Zagranicy powstało w latach 30. XX w. Jego tradycję można porównać z historią polskiej radiofonii. Założeniem Programu jest kształtowanie opinii o Polsce poza jej granicami, informowanie o wszystkich znaczących aspektach życia społecznego, ekonomicznego i kulturalnego oraz prezentacja polskiego punktu widzenia na wydarzenia w innych miejscach świata. Wiele czasu antenowego zajmują serwisy informacyjne, przeglądy prasy, wywiady, debaty oraz audycje kulturalne i literackie. Program Polskiego Radia dla Zagranicy emitowany jest w dwóch 24-godzinnych strumieniach Radio Poland i Radio Polska: Zachód (audycje w językach: angielskim i niemieckim) i Wschód (audycje w językach: polskim, białoruskim, rosyjskim i ukraińskim)²².

Założeniem Programu Czwórka Polskie Radio jest dostarczanie informacji, treści edukacyjnych, kulturalnych, poradniczych, społecznych oraz rozrywki i angażowanie uwagi szerokiego grona słuchaczy. Jest to Program wyspecjalizowany o charakterze edukacyjno-kulturalno-muzycznym. Stacja rozpoczęła działalność w 1994 r. Celem jej działania jest zainteresowanie młodzieży radiem oraz kreowanie jej pozytywnych postaw społecznych. Główną grupę słuchaczy, do której kieruje się Program, stanowią osoby w wieku 18–39 lat²³.

3. DETERMINANTY WIZERUNKU RADIA

W podjętej analizie wizerunku Polskiego Radia S.A. wyodrębniono trzy następujące determinanty wizerunku: misję społeczną Polskiego Radia, respektowanie zasad deontologii dziennikarskiej, promocję kultury wysokiej.

Głównym dokumentem, który określa prawa i obowiązki obywatela wobec państwa oraz państwa w stosunku do obywateli jest Konstytucja RP. Zapisano w niej również informacje dotyczące prasy, którą można zdefiniować jako wszystkie media drukowane i elektroniczne zarówno radio, telewizję, jak i czasopisma, wydawane regularnie. Zgodnie z Art. 54 i 61 Konstytucji RP zadaniem prasy jest rzetelne informowanie społeczeństwa, zapewnienie jawności życia publicznego oraz umożliwienie kontroli i krytyki społecznej. Prasa ma prawo do jednakowej pomocy władz, przy spełnianiu jej zadań (prawo do pluralizmu i zakaz bojkotu). Państwo ma budować klimat zaufania między władzami a mediami, przeciwdziałać monopolizacji rynku oraz nie utrudniać prasie krytyki swoich działań. Prasa ma również prawo do uzyskiwania informacji od organów państwowych, przedsiębiorstw i jednostek państwowych, organizacji społecznych i firm prywatnych²⁴. Głównym celem funk-

²¹ Polskie Radio 24. (2022, 10 23), <https://polskieradio24.pl/> (dostęp: 18.02.2023).

²² Polskie Radio dla Zagranicy. (2022, 10 23), <https://www.polskieradio.pl/399/7996/Artyku-1/2337600,Polskie-Radio-dla-Zagranicy> (dostęp: 18.02.2023).

²³ *Czwórka Polskie Radio*. (2022, 10 23), <https://www.polskieradio.pl/10,Czworka> (dostęp: 18.02.2023).

²⁴ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., art. 54 i 61.

cjonowania Polskiego Radia jest wypełnianie misji nadawcy publicznej zapisanej w Ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji²⁵. W Polsce organem państwowym, według Konstytucji (art. 213–215²⁶) stojącym na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji jest Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji misją Polskiego Radia jest oferowanie całemu społeczeństwu i poszczególnym jego częściom, zróżnicowanych programów i innych usług, w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujących się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu. Zadaniem Polskiego Radia, odwołując się do powyższej ustawy jest budowanie wspólnoty, przekazywanie wiarygodnych i sprawdzonych informacji, promowanie polskiej kultury i sztuki, dostarczanie najwyższej jakości rozrywki, przy stałym poszerzeniu audytorium we wszystkich grupach społecznych i kategoriach demograficznych, ze szczególnym uwzględnieniem osób młodych²⁷.

Misja radia publicznego jest realizowana poprzez program, który wdraża zapisy z rozporządzeń Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, w tym m.in. rozporządzenia KRRiT z 15 listopada 2018 r.²⁸ w sprawie szczegółowego trybu uzgadniania karty powinności, oraz rozporządzenia KRRiT z 4 grudnia 2018 r.²⁹ w sprawie szczegółowego zakresu planów programowo finansowych i trybu ich uzgadniania.

Zakres praw i obowiązków oraz odpowiedzialności ludzi mediów określa Ustawa Prawo Prasowe. Dziennikarz jest funkcjonariuszem publicznym, zatem swój zawód powinien wykonywać odpowiedzialnie, zgodnie z etyką zawodową oraz zachować szczególną staranność, przy zdobywaniu informacji. Ma on obowiązek dochodzenia do prawdy na podstawie bezspornych i niepodważalnych dowodów, weryfikując pozyskaną wiedzę opartą na rzetelnych źródłach. Dziennikarz, przygotowując materiał informacyjny, winien stosować zasadę oddzielania informacji od komentarza, tzn. oddzielania ustaleń faktycznych od własnego komentarza, oceny i krytyki³⁰. Kolejnym aktem prawnym, który uzupełnia Art. 61 Konstytucji RP, dotyczący uzyskiwania przez prasę informacji, jest Ustawa o dostępie do informacji publicznej. Ten dokument nakłada obowiązek organom władzy państwowej i innym podmiotom udostępniać każdą informację o sprawach publicznych, tzw. informację publiczną, z wyjątkiem informacji niejawnych. Dziennikarze, bazując na tym dokumencie, mogą uzyskać dostęp do informacji przetworzonej, wgląd do dokumentów

²⁵ Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, Dz.U. 1993, nr 7, poz. 34.

²⁶ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., art. 213–215.

²⁷ Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, Dz.U. 1993, nr 7, poz. 34.

²⁸ Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie udogodnień dla osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu wzroku i osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu słuchu w programach telewizyjnych, Dz.U. 2018, poz. 2261.

²⁹ Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu planów programowo-finansowych i trybu ich uzgadniania, Dz.U. 2018, poz. 2351.

³⁰ Ustawa Prawo Prasowe z 26 I 1984, Dz.U. 1984, nr 89, poz. 608.

urzędowych oraz do posiedzeń kolegialnych organów władzy publicznej, pochodzących z powszechnych wyborów. Rzecznicy prasowi instytucji publicznych są zobowiązani do udzielania takowych informacji³¹.

Analizując sposób respektowania zasad deontologii dziennikarskiej, autorka tekstu ma na myśli dwie następujące zasady: dziennikarską zasadę prawdy i obiektywizmu.

Według Arystotelesa, prawda polega na zgodności teorii z rzeczywistością. Zgodnie z jej założeniem dane twierdzenie (zdanie, twierdzenie, teoria) jest prawdziwe tylko wtedy, gdy odpowiada faktycznemu stanowi rzeczy. Natomiast Tomasz z Akwinu definiuje prawdę jako *veritas est adaequatio intellectus et rei*, czyli: „prawda to zgodność (korespondencja, adekwatność) intelektu i rzeczy”³². Środki masowego przekazu każdego dnia poprzez różnego rodzaju kanały przekazują informacje, dostarczają rozrywki, ale nade wszystko kształtują opinię publiczną³³. Ludzie mediów, pracując w Polskim Radiu, wykonują zawód o wysokim poziomie odpowiedzialności społecznej, dlatego też podlegają bezustannej kontroli, prezentowanych treści pod kątem rzetelności oraz zgodności z rzeczywistością. Z tego względu ich działalność powinna opierać się na obiektywizmie, a nie subiektywnych ocenach danej sytuacji. Autorka, badając determinanty wizerunku radia, formułuje pytanie, czy Polskie Radio respektuje zasady deontologii dziennikarskiej? Warto zaznaczyć, że zagadnienia te wchodzą w zakres etyki mediów, czyli zbioru norm, zasad, poglądów i ocen w zakresie funkcjonowania środków masowego przekazu. Wyżej wymieniane regulacje prawne mają zasadniczy wpływ na funkcjonowanie mediów i tym samym dążą do wypracowania etycznych zachowań w przedsiębiorstwie. Jednak zdarza się, że w redakcji pojawiają się okoliczności, które ograniczają, a czasami wręcz uniemożliwiają zachowanie obiektywizmu dziennikarskiego. Są to głównie różnego rodzaju grupy wpływu, np. obecność właściciela medialnego, reklamodawców, polityków oraz określona linia redakcyjna³⁴.

W 1993 r. został uchwalony Europejski Kodeks Deontologii Dziennikarskiej przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy. W 1995 r. reprezentanci polskich stowarzyszeń, skupiających wokół siebie producentów, wydawców, dziennikarzy i nadawców podpisali dokument o nazwie Karta Etyczna Mediów oraz tym samym złożyli deklarację, że w swojej pracy zawodowej będą przestrzegać siedmiu złotych zasad, jakimi są: zasada prawdy, zasada obiektywizmu, zasada oddzielania informacji od komentarza, zasada uczciwości, zasada szacunku i tolerancji, zasada pierwszeństwa dobra odbiorcy i zasada wolności i odpowiedzialności³⁵. Autorka, badając

³¹ Ustawa o dostępie do informacji publicznej z 6 IX 2001, Dz.U. 2001, nr 112, poz. 1198.

³² J. Prus, *Teorie prawdy: klasyczna, korespondencyjna i semantyczna – próba uściślenia relacji*, Rocznik Filozoficzny Ignatianum 2018, nr 2, 57–83.

³³ R. Leśniczak, N. González Gaitano, *L'etica nell'informazione religiosa*, w: *Teoria e pratica del giornalismo religioso. Come informare sulla Chiesa cattolica: fonti, logiche, storie, personaggi*, red. G. Tridente, Roma 2014, 199–222; R. Leśniczak, *Zastosowanie arystotelesowskiej koncepcji toposu w badaniach wizerunku medialnego liderów politycznych i religijnych – przyczynek do dyskusji*, Folia Toruniensia 2022, nr 22 (1), 43–66.

³⁴ M. Karatysz, *W poszukiwaniu rzetelności. Między subiektywizmem, a obiektywizmem dziennikarskim*, Refleksje. Pismo naukowe studentów i doktorantów 2014, nr 9, 85–86.

³⁵ *Karta Etyczna Mediów*. (2022, 11 23), <https://www.rem.net.pl/services.php> (dostęp: 18.02.2023).

wybrane programy radiowe, będzie weryfikowała, czy te wszystkie zasady są w Polskim Radiu respektowane. Jednocześnie z podpisaniem Karty Etycznej Mediów została utworzona w Polsce Rada Etyki Mediów, której zadaniem jest nadzorowanie przestrzegania zasad zawartych w tymże dokumencie³⁶.

Przyjęto, że pojęcie *kultura*, to całokształt wytworzonego przez człowieka dobroku, zarówno materialnego, jak i niematerialnego. W zależności od zastosowanych kryteriów można wyróżnić między innymi kulturę: masową (niską), wysoką i popularną. Kultura wysoka, inaczej elitarna, jest najważniejszą częścią kultury symbolicznej, będącej w opozycji do kultury materialnej w danym społeczeństwie. Wykorzystuje zasoby kultury narodowej, przekazuje tradycję oraz jest rozpowszechniana przez rozmaite instytucje, takie jak szkoły, teatry, galerie sztuki, muzea czy filharmonie. Zawiera treści przekazywane za pomocą różnych mediów. Jest skierowana do odbiorców, którzy nie sympatyzują z kulturą masową. Różnica między kulturą wysoką a niską dotyczy odmienności klasowej w społeczeństwie. Odbiorcami kultury wysokiej są tak zwane elity społeczne, kultura masowa zaś jest przypisana do osób przynależących do średniej i niskiej klasy. Nie oznacza to jednak, że przedstawiciel elity nie konsumuje również kultury niskiej i na odwrót³⁷. Pojęcie kultury masowej często błędnie jest stawiane na równi z kulturą popularną, która dotyczy konsumpcji, ta druga zaś odnosi się do produkcji. Przykładem może być sytuacja, gdy pod wpływem spopularyzowania ulubionego filmu są produkowane gadżety z wizerunkiem ich bohaterów. Kultura popularna jest nastawiona na chęć czerpania zysku oraz panującą modę³⁸. Autorka podejmie próbę weryfikacji, w jakim stopniu w publicznej radiofonii jest odniesienie do kultury wysokiej.

Robert Piłat, autor audycji *Rachunek Myśli* w Radiowej Dwójce, pisze, że „kultura wysoka tworzy w nas całkowicie nowe pragnienia i nową możliwą tożsamość, w ten sposób, uczestnicząc w kulturze wysokiej, tworzymy samych siebie”³⁹. Do kultury wysokiej można zaliczyć wszelkiego rodzaju wartościowe elementy kultury. Jest to przeważnie muzyka klasyczna, literatura, teatr oraz balet. Kulturę wysoką, czyli dostęp do transmisji z koncertów, słuchowisk w Polskim Radiu oferuje Program Drugi PR, Orkiestra PR oraz Teatr PR. Historia Orkiestry RP sięga 1934 r., a wieloletni dorobek artystyczny stanowi kolejną przewagę nad nadawcami komercyjnymi. Jej obecny repertuar kładzie duży nacisk na dokumentowanie kultury muzycznej we wszystkich jej wymiarach, czyli klasyki symfonicznej, muzyki estradowej i utworów najnowszych⁴⁰. Teatr Polskiego Radia, istniejący od 1925 r., do dziś zajmuje się produkcją i emisją słuchowisk według oryginalnych scenariuszy i adaptacji radiowych dramatów scenicznych, powieści i poezji. Produkcje Teatru PR, w tym słuchowiska, zdobywają uznanie na krajowych i międzynarodowych

³⁶ Rada Etyki Mediów. (2022, 10 24), <https://www.rem.net.pl/> (dostęp: 18.02.2023).

³⁷ M. Bokinić, *Kultura wysoka – kultura niska*, Richard Shusterman i Noel Carroll, *Sztuka i Filozofia* 2006, nr 30, 101; R. Leśniczak, *Mediatyzacja komunikacji instytucjonalnej Kościoła katolickiego. Refleksje na marginesie kryzysu migracyjnego*, *Studia Medioznawcze* 2019, nr 20 (3), 242.

³⁸ H. Jenkins, *Kultura konwergencji – zderzenie starych i nowych mediów*, Warszawa 2007, 134.

³⁹ R. Piłat, *Kultura i kształtowanie samego siebie*, *Filozofuj* 2016, nr 5 (11), 18.

⁴⁰ *Orkiestra Polskiego Radia*. (2022, 10 24), <https://www.polskieradio.pl/79,Orkiestra-Polskiego-Radia-w-Warszawie> (dostęp: 18.02.2023).

festiwalach sztuki. Teatr PR nieustannie przygotowuje interpretacje dzieł literackich, przedstawień na potrzeby wszystkich anten Polskiego Radia oraz na zamówienie wydawnictw okolicznościowych i specjalnych. Warto zaznaczyć, że Teatr Polskiego Radia jest największym teatrem w kraju, w którym pracuje kilkuset aktorów z całej Polski. Jest też teatrem, który realizuje najwięcej premier polskich tekstów. Jednym z ważniejszych wydarzeń popularyzujących działalność Teatru Polskiego Radia jest sopocki festiwal Dwa Teatry, którego współorganizatorem jest Polskie Radio. W Teatrze Polskiego Radia powstają znane przez wiele pokoleń Polaków słuchowiska radiowe: *Matysiakowie* i *W Jezioranach*. Tych powieści radiowych można słuchać na antenie Jedyńki, Dwójki oraz Trójki Polskiego Radia. Nagrania poszczególnych odcinków są również dostępne w formie podcastów, publikowanych w internecie pod adresem podcasty.polskieradio.pl⁴¹.

Spółka prowadzi Chór Polskiego Radia, który został założony w 1948 r. Chór wykonuje repertuar obejmujący zarówno muzykę a cappella, jak i formy wokalo-instrumentalne. Szczególnie istotnym obszarem działalności Chóru jest muzyka polska XX w. Chór przez lata działalności wykonywał dzieła najbardziej znaczących współczesnych kompozytorów, między innymi Witolda Lutosławskiego, Henryka Mikołaja Góreckiego, Krzysztofa Pendereckiego czy Wojciecha Kilara. Zespół bierze udział w licznych festiwalach w kraju, jak również za granicą. Chór Polskiego Radia współpracuje regularnie z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia w Katowicach, Orkiestrą Polskiego Radia w Warszawie, Orkiestrą Muzyki Nowej oraz Orkiestrą Akademii Beethovenowskiej. Dyrektorem artystycznym zespołu jest Maria Piotrowska-Bogalecka⁴².

4. METODOLOGIA

Jednym z ważniejszych pojęć w podejmowanej tematyce jest program radiowy, zwany potocznie „ramówką”. Definiuje format stacji, składa się z poszczególnych elementów, charakteryzujących przekaz rozgłośni. Musi ona przede wszystkim wpiisywać się w obowiązujące przepisy prawa, wynikające z Ustawy o radiofonii i telewizji, według których „programem jest uporządkowany zestaw audycji radiowych lub telewizyjnych, reklam i innych przekazów, regularnie rozpowszechniany, pochodzący od jednego nadawcy”⁴³. W powyższej ustawie jest zdefiniowana również audycja, która oznacza „część programu radiowego, lub telewizyjnego, stanowiącego odrębną całość ze względu na treść formę, przeznaczenie lub autorstwo”⁴⁴. Ramówka jest zbiorem programu radiowego, ustalanego przez zespół redakcyjny na cały tydzień, miesiąc lub kwartał. Wyjątkiem jest ramówka tworzona na okres

⁴¹ Teatr Polskiego Radia. (2022, 10 24), <https://www.polskieradio.pl/357,Teatr-Polskiego-Radia> (dostęp: 18.02.2023).

⁴² *Chór Polskiego Radia*. (2022, 10 24), <https://chorpolskiegoradia.pl/> (dostęp: 18.02.2023).

⁴³ Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z dnia 29 stycznia 1993 r.), Art. 4 pkt. 4.

⁴⁴ Tamże.

wakacyjny, na weekendy czy święta, składająca się z innych dopasowanych do okoliczności audycji i muzyki. Programy ramowe w rozgłośni publicznej różnią się od tych przygotowywanych przez radia komercyjne, katolickie czy społeczne⁴⁵. W pracy podjęto próbę charakterystyki wybranego materiału badawczego za pomocą analizy treści, nawiązujących do najważniejszych wydarzeń polityczno-społecznych oraz kulturalno-religijnych w Jedyńce, Dwójce, Trójce, Polskim Radiu 24, Czwórcie i Polskim Radiu dla Zagranicy.

Autorka na podstawie podsumowania przygotowanego przez tygodniki opinii wybrała kilka najważniejszych wydarzeń z życia politycznego, społecznego, kulturalnego i religijnego z lat 2015–2020. W nawiązaniu do polityki są to między innymi: wybory parlamentarne w 2015 r.⁴⁶ oraz wybory prezydenckie w 2020 r.⁴⁷. Jeśli chodzi o zdarzenia społeczne są to uroczystości z okazji 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w 2018 r.⁴⁸. Biorąc pod uwagę wydarzenia kulturalne są to: zdobycie Oscara dla filmu *Ida* w 2015 r.⁴⁹ oraz XVII Konkurs Chopinowski w 2015 r.⁵⁰, religijne to bez wątpienia Światowe Dni Młodzieży w Krakowie w 2016 r.⁵¹. Następnie Autorka poddała analizie działalność rozgłośni oraz wybrane programy radiowe o charakterze informacyjnym, nawiązujące do tych wydarzeń. Zostały wzięte pod uwagę także inne inicjatywy organizowane przez Polskie Radio, takie jak koncerty, wydarzenia kulturalne itd.

Celem pracy było przedstawienie wizerunku Polskiego Radia w latach 2015–2020. Autorka wybrała ten przedział czasowy, gdyż 25 października 2015 r. odbyły się wybory parlamentarne do Sejmu i Senatu, a niedługo po nich 30 grudnia 2015 r. została uchwalona przez Sejm nowelizacja ustawy o radiofonii i telewizji, która weszła w życie 8 stycznia 2016 r. Jest to przełomowy czas dla Polskiego Radia, gdyż celem ustawy była zmiana zasad powoływania i odwoływania oraz zniesienie kadencyjności członków rad nadzorczych i zarządów mediów publicznych. Ponadto dodatkowe kompetencje KRRiT zostały przekazane ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa⁵². Jako końcową ramę czasową w przeprowadzonych badaniach wyznaczono wybory prezydenckie, które odbyły się 28 czerwca 2020 r.⁵³.

⁴⁵ W. Kubaczewska, M. Hermanowski, *Radio historia i współczesność*, Poznań 2008, 125.

⁴⁶ *Najważniejsze wydarzenia w Polsce w 2015*. (2022, 03 01), <https://www.polityka.pl/galerie/1645920,1,najwazniejsze-wydarzenia-w-polsce-w-2015-r.read> (dostęp: 18.02.2023).

⁴⁷ A. Wolska, (2022, 03 01). Podsumowanie roku 2020 w Polsce, Europie i na świecie, <https://www.euractiv.pl/section/polityka-wewnetrzna-ue/news/podsumowanie-roku-2020-pandemia-koronawirus-covid19-biden-trump-duda-usa-chiny-brexite/> (dostęp: 18.02.2023).

⁴⁸ Wybór najważniejszych wydarzeń w Polsce w 2018 roku. Nie tylko politycznych, 28.12.2018. (2022, 03 01), <https://www.polskieradio24.pl/5/1222/Artykul/2238453,Wybor-najwazniejszych-wydarzen-w-Polsce-w-2018-roku-Nie-tylko-politycznych> (dostęp: 18.02.2023).

⁴⁹ *Oscar dla Idy*, *Polityka* 51/52.2015 (3040) z dnia 15.12.2015; Ludzie i wydarzenia. Kraj 2015; 10.

⁵⁰ Tamże.

⁵¹ Podsumowanie 2016: Najważniejsze wydarzenia w Polsce, 30.12.2016. (2022, 03 01), <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj/1688436,1,podsumowanie-2016-najwazniejsze-wydarzenia-w-polsce.read> (dostęp: 18.02.2023).

⁵² Ustawa z dnia 30 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji (Dz.U. 2016 poz. 25).

⁵³ Postanowienie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 3 czerwca 2020 r. w sprawie zarządzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 988).

Zostały poddane analizie wybrane programy, nawiązujące do najważniejszych wydarzeń z życia politycznego, społecznego, kulturalnego i religijnego. Problemem badawczym było zaprezentowanie, w jaki sposób Polskie Radio jest postrzegane przez odbiorców. Badając tematykę rozgłośni publicznej, nasuwają się kolejne pytania: Czy Polskie Radio S.A. w swoich programach oraz podejmowanych działaniach realizuje misję społeczną zapisaną w dokumentach Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji? Czy rozgłośnia publiczna respektuje zasady deontologii dziennikarskiej? W jaki sposób w Polskim Radiu S.A są przedstawiane ważne sprawy dotyczące polityki i zagadnień społecznych oraz jak na przestrzeni czasu rozwijała się spółka? W jakim stopniu Polskie Radio promuje kulturę wysoką? W jakiej mierze w programach radiowych przedstawiane jest odniesienie do wartości religijnych i związków wyznaniowych?

Sformułowano następującą hipotezę badawczą:

Polskie Radio S.A. w swoich programach oraz podejmowanych działaniach realizuje misję społeczną zapisaną w dokumentach Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Rozgłośnia respektuje zasady deontologii dziennikarskiej. Z kolei ważne sprawy dotyczące polityki i zagadnień społecznych, za które odpowiedzialny jest rząd, spotykają się z aprobatą radia. Rozgłośnia promuje kulturę wysoką.

W pracy skorzystano z następujących metod badawczych: jakościowej analizy treści⁵⁴, metody krytyki piśmiennictwa oraz metody przeglądu literatury.

Wielu medioznawców wykorzystuje analizę treści, ponieważ stanowi ona usystematyzowany materiał, gotowy do przeprowadzenia badań. Metoda ta nie generuje dodatkowych kosztów, a autor nie musi podejmować bezpośredniego kontaktu z badanymi, gdyż analizowane są faktyczne treści. Według Bernarda Berelsona, analiza treści to technika badawcza służąca obiektywnemu, systematycznemu i ilościowemu opisowi jawnej zawartości komunikatów. Niezmiernie ważnym elementem podczas badań przeprowadzanych za pomocą analizy treści jest zachowanie obiektywności. Oznacza to, że inny badacz, posługując się tą samą metodą, powinien uzyskać tożsame wyniki, gdyż istotą analizy jest jej powtarzalność. Należy zauważyć, że analiza treści jako metoda badawcza ma ilościowy charakter. W takiej sytuacji autor podlicza powtarzające się elementy w badanym tekście, takie jak: tematy i słowa. Ponadto zwraca uwagę na formę przekazu, lub też sprawdza treść, porównując ją do pewnego wzoru i na tej podstawie formułuje własne refleksje, opierając się na powtarzalnych liczbowo tendencjach. Natomiast teksty, które mają charakter egzemplifikacyjny, czyli zilustrowany przykładami, w metodologii mają wymiar jakościowy⁵⁵.

Metoda analizy i krytyki piśmiennictwa zastosowana w pracy jest zespołem czynności poznawczych. Składają się na nią publikacje naukowe, podejmujące poruszaną przez badaczkę tematykę. Przy użyciu tej metody konieczne jest odniesienie się do literatury specjalistycznej oraz opracowań przedstawiających to zagadnienie z odmienną perspektywą⁵⁶.

⁵⁴ M. Lisowska-Magdziarz, *Analiza tekstu w dyskursie medialnym: przewodnik dla studentów*, Kraków 2006; K. Szczepaniak, *Zastosowanie analizy treści w badaniach artykułów prasowych – refleksje metodologiczne*, Acta Universitatis Lodzianis. Folia Sociologica 2012, nr 42, 83–112.

⁵⁵ K. Szczepaniak, dz.cyt.

⁵⁶ S. Cisek, *Metoda analizy i krytyki piśmiennictwa w nauce o informacji i bibliotekoznawstwie w XXI wieku*, Przegląd Biblioteczny 2010, 273–284.

5. WYNIKI BADAŃ

5.1. POLSKIE RADIO JAKO EMITENT REALIZUJĄCY MISJĘ SPOŁECZNĄ

Polskie Radio od początku swojego istnienia pełni funkcję misyjną. Funkcjonuje ono według obowiązujących ustaw i porozumień. Zarząd ustala wieloletnie i roczne plany, oparte na celach strategicznych poszczególnych komórek organizacyjnych oraz wyznacza aktualne zadania. Wypełnianie misji publicznej jest głównym celem działalności Polskiego Radia. Jest ona zależna od aktów normatywnych, między innymi: Ustawy o radiofonii i telewizji, głównie z uwzględnieniem art. 15 i 21, w których zapisano zadania publicznej radiofonii. Każdego roku Polskie Radio z Krajową Radą ustala plan finansowo-programowy, który jest podstawą realizacji audycji w rozgłośni.

Kolejnym zadaniem radiofonii zapisanym w ustawie jest tworzenie i dostarczanie przez sieci telekomunikacyjne audialnych, audiowizualnych i tekstowych usług, uzupełniających programy. Następnym celem jest rozwój kontaktów z odbiorcami programów, a także budowa i eksploatacja stacji radiowych. Zadaniem rozgłośni jest ponadto uwzględnienie potrzeb mniejszości narodowych i etnicznych oraz słuchaczy mówiących w języku regionalnym. Rolą Polskiego Radia, zapisaną w ustawie medialnej, jest także nagrywanie programów, promujących język ojczysty, kulturę i historię za granicą, w tym wśród Polonii. Przygotowywane audycje powinny być również dostępne osobom z niepełnosprawnościami wzroku i słuchu. Zadaniem publicznej radiofonii jest w dużej mierze upowszechnianie edukacji medialnej⁵⁷.

Rozgłośnia na swojej oficjalnej stronie internetowej każdego roku publikuje roczne sprawozdanie z wykorzystania wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej⁵⁸. W tych dokumentach jest również opis działalności poszczególnych programów oraz komórek administracyjnych.

Mirosława Wielopolska-Szymura, wyjaśniając pojęcie misyjności w odniesieniu do mediów publicznych, zwraca uwagę na znaczenie krzewienia działalności artystycznej w budowaniu tożsamości narodowej. Działalność rządu przyczynia się do wielu zmian na rynku radiofonii⁵⁹. Na całym świecie istnieją różnice między misją radia publicznego i komercyjnego. W Polskim Radiu misja ta jest rozumiana jako zaspokajanie podstawowych potrzeb i oczekiwań społeczeństwa, co do przekazywania obiektywnych i rzetelnych informacji, dostępu do kultury, rozrywki i edukacji. Programy radiowe wyróżniają się powszechnością dostępu, niezależnością przekazu oraz są kierowane do różnych grup odbiorców⁶⁰. W założeniach misji społecznej publicznej rozgłośni przyjmuje się, że audycje powinny propagować pozytywne wartości, troszczyć się o tradycję narodową, rozpowszechniać

⁵⁷ Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 o radiofonii i telewizji, art. 15 i 21.

⁵⁸ Roczne sprawozdanie Polskiego Radia, (2023, 01 08), <https://www.prsa.pl/bip/archiwum.aspx?si=1653> (dostęp: 18.02.2023).

⁵⁹ M. Wielopolska-Szymura, *Misja radia publicznego*, *Studia Medioznawcze*, 2006, nr 26, 23–31.

⁶⁰ Z. Kosiorowski, *Radiofonii Publiczna*, Szczecin 1999, 10.

kulturę, naukę i oświatę, jednocześnie zwracając uwagę na poprawność językową. Ważne jest również zachowanie pluralizmu zachowań, poglądów i postaw, pozwalających na prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie.

Misyjność radiowa wśród odbiorców umacnia postawy demokratyczne, niezbędne do kształtowania praworządności w państwie, a co za tym idzie pozwala na zrozumienie polskiej racji stanu. Poszczególne anteny w Polskim Radiu mają własny profil programowy, dzięki czemu oferują ciekawe audycje, jakich oczekują słuchacze. Utrzymując wysoki poziom przekazu, radio przyczynia się do integrowania społeczeństwa, respektując przy tym chrześcijański system wartości. Pozwala ono odbiorcom na uczestniczenie w życiu publicznym, dzielenie się poglądami i stanowiskami. Służy również umacnianiu rodziny, zwalczaniu patologii społecznych, upowszechnianiu sportu oraz postaw prozdrowotnych⁶¹. Zgodnie z uchwałami Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji abonament radiowo-telewizyjny, uzyskiwany przez Poczta Polską jest podstawowym źródłem finansowania działalności radia publicznego.

Polskie Radio S.A. w 2015 r. realizowało misję społeczną, prowadząc cztery ogólnopolskie programy: Jedynekę, Dwójkę, Trójkę, Czwórkę, nadawane w systemie cyfrowym, oraz programy wyspecjalizowane: Polskie Radio 24 i Polskie Radio Rytm. 1 kwietnia 2015 r. swoją działalność rozpoczęło Polskie Radio Dzieciom. Misyjność rozgłośni publicznej była widoczna w przekazywaniu informacji na tematy ważne dla opinii publicznej, między innymi dotyczące wydarzeń politycznych, społecznych, kulturalnych i religijnych. Były to między innymi wybory prezydenckie 10 maja I tura i 24 maja II tura. 9 września odbyło się referendum ogólnokrajowe, a 25 października przeprowadzono wybory parlamentarne do Sejmu i Senatu. Słuchacze z audycji radiowych dowiadywali się o wielu rocznicach, takich jak: 250-lecie powstania Teatru Narodowego, 90-lecie Polskiego Radia, 75. rocznica zbrodni katyńskiej, 70. rocznica wyzwolenia obozu w Auschwitz i zakończenie II wojny światowej, powstanie ONZ oraz 100-lecie urodzin Jana Karskiego. Wspomniano także o 35. rocznicy powstania „Solidarności” i 10. rocznicy śmierci Jana Pawła II. Przygotowano 137 materiałów na temat uroczystości pogrzebowych pułkownika Zygmunta Szendzielarza, ps. „Łupaszka”⁶². W 2015 r. Polskie Radio uzyskało wsparcie w wysokości 180 554,0 zł z abonamentu, konieczne do realizacji misji publicznej.

Polskie Radio w 2016 r. realizowało misyjność poprzez nadawanie programów o założonej strukturze gatunkowej. Od 1 stycznia do 31 sierpnia 2016 r. Czwórka nadawała program ogólnopolski również na częstotliwościach FM. Od 1 września 2016 r. w systemie FM rozpoczęło funkcjonowanie Polskie Radio 24. Te dwa programy były dostępne również w Internecie oraz w DAB+.

⁶¹ M. Żurakowska, *Radiofonia publiczna w Polsce. Zarys problematyki*, Humanum. Międzynarodowe Studia Społeczno-Humanistyczne 2011, nr 1(6), 225–226.

⁶² Roczne sprawozdanie Zarządu Polskiego Radia S.A. z wykorzystania wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej w 2015 r., http://www2.polskieradio.pl/_files/20160314101838/2016031410223331.pdf?fbclid=IwAR3cL8Fn80PzngoFabRNbBdWd-c_WSYB6Q7y-3ME-PgysXgZLIIO4wNlvFig (dostęp: 18.02.2023).

O czym warto wspomnieć, zgodnie z zapisem w ustawie o radiofonii i telewizji, nadawcy programów radiowych powinni przeznaczać, co najmniej 33% miesięcznego nadawania w programie utworów słowno-muzycznych w języku polskim, w tym co najmniej 60% w godzinach 5–24⁶³. Celem tego zapisu jest promocja polskich wykonawców, a tym samym rozwój polskiej kultury i gospodarki. Anteny publicznej rozgłośni nadają 51,3%, czyli ponad połowę piosenek w języku polskim. Poza tym organizowane są koncerty, recitale i występy polskich artystów, których można posłuchać na platformach Polskiego Radia⁶⁴.

W skład oferty programowej, której realizacja jest podstawą w utrzymaniu misyjności rozgłośni publicznej, zaliczają się gatunki, takie jak: informacja, publicystyka, kultura, edukacja, sport i rozrywka. Każdego roku Polskie Radio sporządza sprawozdanie do KRRiT na temat realizacji misyjności w poszczególnych stacjach⁶⁵.

Polskie Radio w 2016 r. relacjonowało najważniejsze wydarzenia w Polsce i na świecie, z obszaru życia społeczno-politycznego oraz kulturalnego, zaspokajając przy tym oczekiwania odbiorców i troszcząc się o ochronę polskiej tożsamości narodowej. Do najistotniejszych z nich można zaliczyć: 1050. rocznicę Chrztu Polski (kwiecień 2016), Euro 2016 (czerwiec/lipiec 2016), Światowe Dni Młodości i pielgrzymka papieża Franciszka do Polski (lipiec 2016), ćwiczenia wojskowe NATO „Anakonda-16” (czerwiec 2016), Szczyt NATO (lipiec 2016), Igrzyska Olimpijskie i Paraolimpijskie w Rio de Janeiro (lipiec/sierpień 2016), 72. rocznica wybuchu powstania warszawskiego (sierpień 2016), pogrzeb Danuty Siedzikówny „Inki” i Feliksa Selmanowicza „Zagończyka” (sierpień 2016), Europejskie Forum Radiowe (październik 2016). Podczas Lata z Radiem zorganizowano akcję „BohaterOn-włącz historię”, aby podziękować powstańcom warszawskim za ich poświęcenie w walce o Polskę⁶⁶.

Program Pierwszy Polskiego Radia realizuje zadanie misyjności, zakładające integrację społeczeństwa oraz pomoc słabszym, niepełnosprawnym i potrzebującym poprzez organizację różnych wydarzeń społecznych i pomocowych, takich jak: „Choinki Jedyńki⁶⁷” i „Szlachetna Paczka”, jak również wsparcie inicjatywy „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę⁶⁸”. Jedyńka współpracuje z Caritasem przy „Wigilijnym Dziele Pomocy”, Fundacją Anny Dymnej „Mimo wszystko”, Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji oraz SOS Wioskami Dziecięcymi⁶⁹. Radiowa Jedyńka

⁶³ Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 o radiofonii i telewizji, art. 15.

⁶⁴ Polskie Radio codziennie gra polską muzykę i wspiera rodzimych artystów. (2023, 01 05), <https://www.polskieradio.pl/13/53/artykul/2817521,polskie-radio-codziennie-gra-polska-muzyke-i-wspiera-rodzimych-artystow> (dostęp: 18.02.2023).

⁶⁵ Roczne sprawozdanie Zarządu Polskiego Radia S.A. z wykorzystania wpływów z opłat abonentowych na realizację misji publicznej w 2016 r., http://www2.polskieradio.pl/_files/20110808153113/2017030903103506.pdf (dostęp: 18.02.2023).

⁶⁶ Tamże.

⁶⁷ Choinki Jedyńki. (2023, 01 06), <https://www.polskieradio.pl/283,choinki-jedynki> (dostęp: 18.02.2023).

⁶⁸ Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę.(2023, 01 06), <https://jedynka.polskieradio.pl/artykul/1692351> (dostęp: 18.02.2023).

⁶⁹ Nowe kampanie Stowarzyszenia SOS Wiosek Dziecięcych, (2023, 01 06), <https://jedynka.polskieradio.pl/artykul/1619332> (dostęp: 18.02.2023).

w 2016 r. promowała także akcję „Przeznacz 1 procent”, prezentowała Organizację Pożytku Publicznego (OPP), a także wspierała programy rządowe na rzecz rodziny: Rodzina 500+ i Mieszkanie +⁷⁰.

W 2017 r. Polskie Radio realizowało zadania misyjne poprzez uczestnictwo w wydarzeniach, takich jak między innymi: Rok Tadeusza Kościuszki, Rok Conrada, 500 lat Reformacji, 200-lecie Ossolineum. Ponadto stacja obsługiwała medialnie kolejną edycję Narodowego Czytania „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego. 11 listopada 2017 r. rozpoczęło swoją działalność Polskie Radio Chopin. Odbyło się również wiele wydarzeń kulturalnych, takich jak: Nagroda Melchiora 2017, wręczenie nagród w konkursach o GrandPrix KRRiT, GrandPrix Prezesa Polskiego Radia oraz Konkursu Stypendialnego im. Jacka Stwory, Splendory – Nagrody Teatru Polskiego Radia, Złote Mikrofony. Polskie Radio promowało zadanie misyjności poprzez kształtowanie postaw prozdrowotnych między innymi podczas Lata z Radiem 2017, gdzie przy okazji koncertów było ustawione Mobilne Centrum Słuchu Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu. Wszyscy chętni mogli bezpłatnie skorzystać z konsultacji laryngologicznej⁷¹.

Jeśli chodzi o realizację zadania misyjności, polegającego na zapewnieniu dostępności programów lub ich części oraz innych usług dla osób z niepełnosprawnością słuchu lub wzroku, to po przeprowadzonej analizie autorka zauważyła, że aplikacja oraz strona internetowa Polskiego Radia nie oferuje funkcji pomocniczych dla osób niedowidzących. Użytkownik witryny nie może wybrać wielkości czcionki tekstu na stronie oraz nie jest możliwa personalizacja witryny pod względem kolorystycznym, która ułatwiłaby osobom niedowidzącym łatwiejsze rozpoznawanie kolorów. Według Ustawy o dostępności cyfrowej stron Internetowych i aplikacji mobilnych, podmioty publiczne powinny ułatwić korzystanie z tychże stron i aplikacji przez osoby niepełnosprawne⁷². Chociaż, biorąc pod uwagę audycje przygotowywane przez radiofonie, to są one nastawione na wsparcie osób niepełnosprawnych, informowanie na falach eteru o problemach, z jakimi się borykają, jak też o ich sukcesach oraz aktywności w obszarze zawodowym, sportowym i artystycznym. Polskie Radio nadaje również spoty oraz kampanie społeczne pokazujące potencjał zawodowy tychże pracowników. Dla osób niewidomych radio jest alternatywą w dostępie do informacji w przeciwieństwie do telewizji⁷³.

W ramach wypełnienia zadania polegającego na upowszechnieniu edukacji medialnej rozgłośnia publiczna prowadzi Centrum Edukacji Medialnej Polskiego Radia, w ramach którego odbywają się szkolenia medialne i biznesowe, ze sztuki występów publicznych, warsztatów prawidłowej emisji głosu czy komunikacji społecznej⁷⁴.

⁷⁰ Tamże.

⁷¹ Roczne sprawozdanie Zarządu Polskiego Radia S.A. z wykorzystania wpływów z opłat abonentowych na realizację misji publicznej w 2017 r., http://www2.polskieradio.pl/_files/20180315085252/2018031504061904.pdf (dostęp: 18.02.2023).

⁷² Ustawa z 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, Dz.U. 2019, poz. 848.

⁷³ Sprawozdanie Polskiego Radia – Spółki Akcyjnej za 2020 rok z realizacji misji publicznej, http://www2.polskieradio.pl/_files/20110808153113/2021042612555593.pdf (dostęp: 18.02.2023).

⁷⁴ Centrum Edukacji Medialnej. (2023, 01 07), <https://cem.polskieradio.pl/> (dostęp: 18.02.2023).

Działa również Akademia Radiowa, czyli cykl bezpłatnych kursów dla studentów dziennikarstwa oraz innych kierunków, z zakresu pracy przy mikrofonie, podstawy reportażu i obróbki dźwięku⁷⁵. Edukacja medialna w audycjach Polskiego Radia uwidaczniała się w rozmowach dziennikarzy z zaproszonymi gośćmi, którzy wypowiadali się na tematy związane z Internetem, użyciem mediów społecznościowych do nauki, pracy i rozrywki, nowymi trendami w aplikacjach oraz bezpieczeństwie w sieci. W 2020 r. we wszystkich programach radiowych nagrano 1209 audycji na temat edukacji medialnej, głównie w Jedynce, Trójce i Polskim Radiu 24⁷⁶.

Najważniejszymi wydarzeniami w 2018 r., które były transmitowane przez Polskie Radio były: obchody 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, 40. rocznica wyboru papieża Jana Pawła II, 550-lecie parlamentaryzmu Rzeczypospolitej, 100. rocznica wybuchu powstania wielkopolskiego, 75. rocznica wybuchu powstania w getcie warszawskim, 70. rocznica śmierci rotmistrza Witolda Pileckiego i 50. rocznica Marca '68, a także Szczyt Klimatyczny ONZ w Katowicach⁷⁷.

Do istotnych spraw obecnych w rozgłoszeniach Polskiego Radia w 2019 r. można zaliczyć: wybory parlamentarne, wybory do Parlamentu Europejskiego, 100. rocznica wybuchu I powstania śląskiego, 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej oraz 75. rocznica powstania wielkopolskiego. Ponadto wśród kluczowych zdarzeń obecnych niemal we wszystkich antenach można było wymienić: Światowe Dni Młodzieży w Panamie, Rok Stanisława Moniuszki, 100. rocznicę urodzin Gustawa Herlinga-Grudzińskiego i Festiwal Lato z Radiem 2019⁷⁸.

Rok 2020 w Polskim Radiu przebiegł pod znakiem pandemii, a co się z tym wiąże wieloma utrudnieniami i zmianami organizacyjnymi, logistycznymi oraz programowymi. Rozgłoszenia, realizując zadania wynikające z misyjności i zaspokojenia potrzeb niedostępnych w czasie koronawirusa, zwiększyła liczbę audycji kulturalnych, spektakli Teatru Polskiego Radia, koncertów oraz czytanej literatury. W 2020 r. uruchomiono nowy wyspecjalizowany program Polskie Radio Kierowców. Do nadrzędnych wydarzeń relacjonowanych przez rozgłoszenie publiczną należały: wybory prezydenckie w 2020, sytuacja pandemiczna w Polsce i na świecie, 95. rocznica powstania Polskiego Radia, 100-lecie bitwy warszawskiej, 100. rocznica urodzin Jana Pawła II, 10. rocznica katastrofy smoleńskiej i 40. rocznica powstania NSZZ Solidarność⁷⁹.

Szczególnym zadaniem radiofonii publicznej, nawiązującym do sprzyjania integracji społecznej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, była pomoc Polakom

⁷⁵ Akademia Radiowa. (2023, 01 07), <https://www.polskieradio.pl/275,Centrum-Edukacji-Medialnej/8869,Akademia/> (dostęp: 18.02.2023).

⁷⁶ Tamże.

⁷⁷ Roczne sprawozdanie Zarządu Polskiego Radia S.A. z wykorzystania wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej w 2018 roku, http://www2.polskieradio.pl/_files/20120315145754/2019031405280329.pdf (dostęp: 18.02.2023).

⁷⁸ Roczne sprawozdanie Zarządu Polskiego Radia S.A. z wykorzystania wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej w 2019 r., http://www2.polskieradio.pl/_files/20110808153113/2020042902294304.pdf (dostęp: 18.02.2023).

⁷⁹ Roczne sprawozdanie Zarządu Polskiego Radia S.A. z wykorzystania wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej w 2020 roku, http://www2.polskieradio.pl/_files/20110808153113/2021042612555593.pdf (dostęp: 08.01.2023).

w sprostaniu wyzwaniom, jakie niosła za sobą pandemia. Polskie Radio pozwoliło słuchaczom na korzystanie z oświaty, kultury i nauki poprzez emisję różnego rodzaju audycji ukazujących dorobek wielu dyscyplin badawczych. W 2020 r. zasygnalizowano ponad 850 zagadnień służących integracji społecznej⁸⁰.

Publiczna rozgłośnia realizuje misję, jaką jest umacnianie rodziny poprzez organizację wielu wydarzeń plenerowych, takich jak: pikniki rodzinne czy koncerty, w których mogą wziąć udział rodziny z dziećmi. W latach 2015–2020 odbywały się największe w Polsce letnie trasy koncertowe Lata z Radiem. W czasie tego wydarzenia przeprowadzano zabawy i konkursy z nagrodami⁸¹. W 2020 r. odbyła się również I edycja Konkursu Dziecięcych Talentów Polskiego Radia Dzieciom, który polegał na zaśpiewaniu wybranej piosenki bądź wyrecytowaniu wiersza. 23 listopada 2019 r. w Studiu Koncertowym Polskiego Radia odbył się koncert 28 zwycięzców konkursu, spośród 700 zgłoszonych dzieci. Tego typu wydarzenia to dobra okazja na spędzenie wspólnego czasu z rodzicami⁸².

Tematyka związana z umacnianiem rodziny w programach ogólnokrajowych i w programie dla zagranicy w 2020 r. pojawiła się 841 razy. Wśród zagadnień poruszanych w trakcie audycji na temat rodziny można wyróżnić: Zjazd Dużych Rodzin, Umacnianie rodzinnych więzów, Rodzice i dzieci jak rozmawiać o pandemii, organizacja życia rodzinnego. W radiowej Jedynce były one omawiane w audycjach, takich jak: „Cztery pory roku”, „Debata Jedynki”, „Kulturalna Jedynka”, „Myśli na dobry dzień”, czy „Ślady na piasku”. Dziennikarze Dwójki podali pod dyskusję zmiany nawyków społecznych w wyniku koronawirusa. Poruszyli oni tematy jak wykorzystać życie w izolacji w audycjach „Zapiski ze współczesności” i „Przegląd prasy”. Natomiast radiowcy pracujący w Trójce dyskutowali o kwestiach związanych z wyplakiwaniem się dzieci, metodą wrażeńiową czytania dla dzieci, życiem z dzieckiem mającym porażenie mózgowie. Były podejmowane także tematy o akcji – „Dwie godziny dla rodziny” oraz planowania dnia ze zdalną pracą i nauką w audycjach: „Dzieci wiedzą lepiej”, „Dzień z Trójką w domu”, „Nie do powiedzenia”, „Pora na Trójkę”, „Projekt tata”, „Reportaż w Trójce”. Gospodarze programów w Polskim Radiu 24 omawiali tematy, takie jak: wsparcie rządu dla rodzin, ustawa antyprzemocowa, urlop tacierzyński, dzień rodzicielstwa zastępczego, czy Dzień Matki w audycjach „Debata dnia”, „Informacje dnia PR24”, „Temat dnia”, „Wojna cywilizacji”. Program dla Zagranicy podejmował kwestie, takie jak: „Ogólnopolski Zjazd Dużych Rodzin”, renesans biur matrymonialnych w dobie koronawirusa, role kobiety i mężczyzny we współczesnym społeczeństwie, czy zmiany społeczno-kulturowe w postrzeganiu rodziny na falach audycji: „Bliżej ludzi”, „Kalejdoskop wydarzeń”, „Nowy styl życia”, „W gazecie i w Internecie”. Studio Reportażu i Dokumentu w przygotowywanych materiałach wiele razy rozpatrywało tematykę społeczną i rodzinną⁸³.

⁸⁰ Tamże.

⁸¹ „Lato z Radiem 2020”: znakomita muzyka, wciągające rozmowy z artystami, podróże po Polsce i konkursy!, <https://jedynka.polskieradio.pl/artukul/2495308> (dostęp: 08.01.2023).

⁸² *Konkurs Dziecięcych Talentów Polskiego Radia Dzieciom*. (2023, 01 08), <https://www.polskieradio.pl/392.konkurs-talentow> (dostęp: 18.02.2023).

⁸³ Sprawozdanie Polskiego Radia – Spółki Akcyjnej za 2020 rok z realizacji misji publicznej, http://www2.polskieradio.pl/_files/20110808153113/2021042612555593.pdf (dostęp: 18.02.2023).

Jeśli chodzi o realizację zadania misyjności, polegającego na popieraniu twórczości artystycznej, literackiej, naukowej oraz działalności oświatowej, to Polskie Radio pozwala na kontakt słuchaczy z literaturą dramatyczną. W rozgłośni działa Teatr Polskiego Radia, który tworzy spektakle nawiązujące do twórczości klasycznej, jak i współczesnej. Na falach eteru można posłuchać również koncertów muzyki poważnej, opery i baletu⁸⁴.

Poza tym Polskie Radio upowszechnia wiedzę o języku polskim przez podnoszenie świadomości językowej. Dziennikarze prowadzący audycje muszą mieć Kartę Mikrofonową oraz posługiwać się poprawną polszczyzną. W 2020 r. w okresie pandemii czasowo została wstrzymana działalność Komisji Kart Mikrofonowych, a co za tym idzie przeprowadzanie egzaminów wśród nowo zatrudnionych radiowców⁸⁵. W rozgłośni funkcjonuje także wewnętrzna redakcja językowa. Pracownicy otrzymują regularnie w wiadomości e-mailowej biuletyn, który zawiera informacje na temat poprawności gramatycznej, ortograficznej i interpunkcyjnej. Dzięki wprowadzeniu dyżurów telefonicznych osoby zatrudnione w radiu mogą dyskutować, a także wyjaśniać kwestie leksykalno-frazeologiczne oraz wątpliwości stylistyczne i składniowe. W 2020 r. w radiofonii publicznej nagrano 534 specjalne audycje traktujące o upowszechnianiu wiedzy o języku polskim. W Jedyńce poruszano między innymi tematy dotyczące: postrzegania słów poprzez ich brzmienie, najczęstszych błędów w wypowiedzi, grzeczności językowej, zdrobnień imion i słów oraz historycznych zmian znaczeń w językoznawstwie. Zagadnienia te były omawiane w audycjach „100 sekund polszczyzny-ABC dobrej polszczyzny”, „Poradnik językowy”, „Słowoteka”, „Muzyka nocą”, czy „Cztery pory roku”. Słuchacze zostali również poinformowani o wynikach Plebiscytu na Młodzieżowe Słowo Roku. Radio wa Dwójka podejmowała tematy dotyczące nowomowy, zagadek językowych czy języka współczesnego w audycjach: „O wszystkim z kulturą”, „Poranek Dwójki”, „Wybieram Dwójkę” oraz w magazynie kultury ludowej. Natomiast Program Trzeci Polskiego Radia poruszał tematykę prawidłowego pisania słów, ortografii w Internecie i reguł języka ojczystego w audycjach: „Co w mowie piszczy”, „Bed and breakfast”, „Trójka literacka”. Został również przygotowany reportaż o IX edycji Narodowego Czytania 2020, gdzie Polacy mieli okazję przypomnieć sobie *Baladynę* Juliusza Słowackiego. Polskie Radio 24 wspomniało o Tygodniu Języka Ojczystego, dyktandzie online oraz konieczności propagowania poprawnej polszczyzny w audycjach: „Kulturalnie na temat”, „Nieznani znani 24”, „Północ-południe – rozmowa” czy „Domagała się teatru Aria czy Barbara”. Polskie Radio dla Zagranicy podnosiło kwestię wiedzy o języku polskim w audycjach: „Język polski bez granic”, „III sektor” czy „Bliżej ludzi”, dotyczącą wspierania nauki języka polskiego wśród Polaków żyjących na obczyźnie, z współdziałaniem z Departamentem Współpracy z Polonią i Polakami za granicą w MSZ⁸⁶.

⁸⁴ N. Kowalska, *Czternaście razy dwa, czyli o XIV Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej „Dwa Teatry”*. Media – Kultura – Komunikacja Społeczna 2014, nr 10(3), 113–116.

⁸⁵ *Od kwietnia Polskie Radio nie wydaje kart mikrofonowych*. (2023, 01 07), <https://www.wirtualnemedia.pl/artykul/polskie-radio-bez-kart-mikrofonowych-dlaczego> (dostęp: 18.02.2023).

⁸⁶ Tamże.

Zadaniem rozgłośni radiowej jest uwzględnianie potrzeb mniejszości narodowych i etnicznych, jak też społeczności posługujących się językiem regionalnym, w tym emitowanie programów informacyjnych w języku mniejszości narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym. Jednak w Polskim Radiu pominięto nadawanie audycji w językach regionalnych, przeznaczonych dla przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych. Ten cel jest realizowany przez Rozgłoszenie Regionalne Polskiego Radia. Powyższa tematyka dotycząca spraw bliskich reprezentantom mniejszości narodowych w 2020 r. była podejmowana aż 629 razy w radiofonii publicznej. Należy zaznaczyć, że audycje te w dużej mierze były przygotowywane przez Radio- we Centrum Kultury Ludowej oraz Redakcję Audycji Religijnych. Materiały radiowe na temat mniejszości narodowych i etnicznych prezentowano w Polskim Radiu dla Zagranicy, w paśmie antenowym „Summy, cudzoziemcy w Polsce”, „Mozaika wschodnioeuropejska” czy „Tygiel kulturowy”. Program Trzeci omawiał ten temat w „Klubie Trójki”, w „Reportażu w Trójce”, „Dla Białorusi” i „Zagadkowej niedzieli”. Dwójka poruszała tę tematykę głównie w „Skarbcu nauki polskiej”, a Jedyńka w „Etnowieściach”, natomiast Polskie Radio 24 w programie „Polacy na świecie”⁸⁷.

Spółka realizuje zadanie misyjności rozgłośni, służące rozpowszechnianiu programów dla osób mówiących w innych językach, przedstawiających Polskę, jej historię i kulturę za granicą, poprzez działalność stacji o nazwie Polskie Radio dla Zagranicy, które prowadzi obcojęzyczne redakcje nadające w językach: angielskim, rosyjskim, niemieckim i białoruskim. W ramach pracy Polskiego Radia dla Zagranicy w latach 2007–2014 funkcjonowała również redakcja hebrajska⁸⁸.

Wypełnianie zadania ustawowego związanego z oferowaniem usług medialnych, innych niż programy, to działalność w mediach społecznościowych Polskiego Radia, takich jak Facebook⁸⁹, Twitter⁹⁰, czy Instagram⁹¹. Funkcjonowanie profili rozgłośni w social mediach pełni ważną rolę w promocji radiofonii i pozwala na bezpośredni kontakt ze słuchaczami, którzy mogą komentować napisane posty, czy też przyczynić się do reklamy anteny, poprzez oznaczanie Spółki na zdjęciach, oraz dodawanie hashtagów – #.

Do audiowizualnych usług medialnych Polskiego Radia można zaliczyć korporacyjny główny portal Polskieradio.pl⁹², w którym są umieszczane audycje z poszczególnych anten, podcasty i streaming programów. Drugą stroną internetową jest Polskieradio24.pl⁹³, gdzie są publikowane treści informacyjne, w dużej mierze pochodzące z Informacyjnej Agencji Radiowej oraz materiały własne wzbogacone

⁸⁷ Sprawozdanie Polskiego Radia – Spółki Akcyjnej za 2020 rok z realizacji misji publicznej, http://www2.polskieradio.pl/_files/20110808153113/2021042612555593.pdf (dostęp: 18.02.2023).

⁸⁸ Redakcja Kolpolin. (2023, 01 06), <http://www.kolpolin.pl/7> (dostęp: 18.02.2023).

⁸⁹ Profil Polskiego Radia na Facebooku. (2023, 01 08), <https://www.facebook.com/profile.php?id=100069487749989> (dostęp: 18.02.2023).

⁹⁰ Profil Polskiego Radia na Twitterze. (2023, 01 08), https://twitter.com/polskieradiopl?ref_src=twsrc%5Egoogle%7Ctwcamp%5Eserp%7Ctwgr%5Eauthor (dostęp: 18.02.2023).

⁹¹ Profil Polskiego Radia na Instagramie. (2023, 01 08), <https://www.instagram.com/polskieradio/?hl=en> (dostęp: 18.02.2023).

⁹² Portal Polskiego Radia. (2023, 01 08), <https://www.polskieradio.pl/> (dostęp: 18.02.2023).

⁹³ Portal Polskiego Radia 24. (2023, 01 08), <https://polskieradio24.pl/> (dostęp: 18.02.2023).

o nagrania video. Na szczególną uwagę zasługują serwisy historyczne, dodawane na portalu Polskieradio.pl. W 2020 r. powstało kilka nowych zakładki informujących o aktualnych wydarzeniach. Były to między innymi: Raport specjalny – koronawirus.polskieradio24.pl, 5 lat prezydentury Andrzeja Dudy, Brexit – co dalej? i Wybory prezydenckie w USA 2020.

Do audiowizualnych usług medialnych w Polskim Radiu należy zaliczyć również aplikację mobilną, która pozwala na odbiór wszystkich stacji rozgłośni oraz nagrań video. Dzięki niej można słuchać kanałów cyfrowych oraz podcastów, a także materiałów archiwalnych⁹⁴. Istnieje również aplikacja mobilna Polskie Radio Kierowców⁹⁵, dzięki której słuchacze mają dostęp do ramówki stacji oraz playlisty granych piosenek. Ponadto kierowcy mogą skorzystać z informacji pogodowych oraz komunikatów z geolokalizacją, dotyczących utrudnień na drodze. Użytkownicy aplikacji mają możliwość wysyłania powiadomień drogowych, które ułatwiają pokonanie trasy innym kierowcom. Warto wspomnieć, że w 2020 r. portal Polskieradio.pl odwiedziło 20,1 mln internautów, generując 58,9 mln odsłon. Interesującym faktem jest to, że aż 60% odbiorców otwierało tę stronę internetową przy użyciu telefonu komórkowego. Kolejną platformą rozgłośni publicznej jest serwis podcasty.polskieradio.pl⁹⁶, otwarty 1 stycznia 2020 r., zbierający wszystkie podcasty przygotowywane przez poszczególne anteny oraz portal. Użytkownik korzystający z tej witryny może założyć własny profil, na którym każdy będzie mógł kolekcjonować spersonalizowane treści oraz udostępniać podcasty na inne serwisy streamingowe.

Polskie Radio prowadzi także transmisje online z najważniejszych wydarzeń społeczno-politycznych oraz kulturalnych. W 2020 r. był prowadzony streaming w całości z koncertów Lato z Radiem, cyklu audycji „Domówka z Dwójką”, Sylwestra Polskiego Radia, koncertów muzyki jazzowej i klasycznej dla Dwójki oraz inauguracji Polskiego Radia Kierowców.

Radiofonia publiczna dba o kontakt ze słuchaczami za pomocą form tradycyjnych i elektronicznych oraz za pośrednictwem mediów społecznościowych. Wszystkie programy rozgłośni na bieżąco utrzymują kontakt z odbiorcami. Istnieje Redakcja Łączności ze Słuchaczami, która prowadzi dyżury telefoniczne oraz wymianę wiadomości za pomocą poczty elektronicznej i tradycyjnej. Ta ostatnia forma komunikacji jest pożądana szczególnie wśród osób starszych.

W odniesieniu do budowy i eksploatacji nadawczych i przekaźnikowych stacji radiowych programy Polskiego Radia były przekazywane w systemie radiofonii cyfrowej DAB+, jak i za pomocą fal ultrakrótkich FM. W 2020 r. system ten umożliwiał odbiór programów ogólnokrajowych, koncesjonowanych oraz kanałów internetowych. Natomiast Radiowe Centrum Nadawcze (RCN) w Solcu Kujawskim nadawało Jedynekę na falach długich, programy w systemie DAB+ na obszarze

⁹⁴ Aplikacja Polskie Radio. (2023, 02 27), <https://www.polskieradio.pl/13/8733> (dostęp: 18.02.2023).

⁹⁵ Portal Polskiego Radia Kierowców. (2023, 01 08), <https://radiokierowcow.pl/> (dostęp: 18.02.2023).

⁹⁶ Portal z podcastami Polskiego Radia. (2023, 02 27), <https://podcasty.polskieradio.pl/search> (dostęp: 18.02.2023).

województwa kujawsko-pomorskiego, jak również zapewniało rezerwową emisję satelitarną.

Co dotyczy zadania misyjnego, polegającego na rozwoju nowych technologii, to Polskie Radio w 2020 r. doprowadziło do rozkwitu radiofonii cyfrowej. Ten rok przyniósł ze sobą podpisanie nowych umów na oferowanie usług szerzenia i promowania programów Polskiego Radia oraz rozbudowę naziemnych sieci nadawczych. Rozwój systemu DAB+ pozwalał na dotarcie z sygnałem na obszary Polski nieobjęte wcześniej zasięgiem przez radiofonię analogową. Nieodzownym elementem pracy Spółki jest tworzenie wysokiej jakości audycji poszczególnych programów. Biorąc pod uwagę działalność produkcyjną, jest ona przeprowadzana poprzez programy ogólnopolskie i naczelne redakcje, rozgłośnie regionalne Polskiego Radia, wraz z udziałem Europejskiej Unii Nadawców (EBU), które to razem z polskimi dziennikarzami tworzą audycje międzynarodowe. Powinnością radiofonii publicznej, wynikającej z ustawy, jest także działalność archiwizacyjna, mająca na celu gromadzenie i ochronę materiałów wykonanych do użytku programów, którą prowadzi Archiwum Polskiego Radia. W jego gestii jest zabezpieczenie, ewidencjonowanie oraz opracowywanie nagrań archiwalnych. Archiwum wydaje również katalogi i biuletyny tematyczne⁹⁷.

Pracownicy Polskiego Radia każdego dnia ponoszą całkowitą odpowiedzialność za wypowiedane słowo na falach eteru, co jest równoznaczne z tym, że żadna grupa interesów, instytucje bądź partie polityczne nie mogą wpływać na rozpowszechnianie treści, a tym samym ich manipulować. Od dziennikarzy zaś wymaga się profesjonalizmu, obiektywizmu oraz poczucia służby publicznej, które są niezbędnymi zasadami koniecznymi do pracy w mediach⁹⁸. W czasie kampanii wyborczej kandydaci nie mogą uprawiać agitacji politycznej. Poza tym osoby zatrudnione w Polskim Radiu obejmujące stanowiska kierownicze nie mogą być jednocześnie posłem lub senatorem oraz pełnić funkcji w partii politycznej, ani pracować w administracji publicznej. W 2020 r. przy okazji kampanii wyborczej nie odnotowano uwag co do pracy redakcji poszczególnych stacji.

Nawiązując do wybranych przez Autorkę najważniejszych wydarzeń w latach 2015–2020, Polskie Radio realizowało zadania wynikające z misyjności poprzez pracę nad materiałami w tej tematyce. W nawiązaniu do wyborów parlamentarnych w 2015 r. i wyborów prezydenckich w 2020 r. rozgłośnia publiczna przygotowywała specjalne audycje, z których można było dowiedzieć się na temat programów kandydatów oraz zapoznać się z prognozami *exit poll*, jak też posłuchać wypowiedzi ekspertów⁹⁹. Znaczącą rolę w pozyskiwaniu informacji na tematy wyborcze miała Informacyjna Agencja Radiowa. W przypadku kampanii prezydenckiej niemal wszyscy reporterzy IAR byli w nieustannym kontakcie z 11 kandydatami na urząd

⁹⁷ Archiwum Polskiego Radia. (2023, 01 09), <http://www2.polskieradio.pl/archiwum/> (dostęp: 18.02.2023).

⁹⁸ M. Miżejowski, *Wolność mediów a odpowiedzialność za słowo w debacie publicznej*, *Studia Socialia Cracoviensia* 2014, nr 6 (1), 181–195.

⁹⁹ Wybory Parlamentarne w Polskim Radiu. (2023, 01 08), <https://www.polskieradio.pl/wybory-parlamentarne/Tag169478/Strona78> (dostęp: 18.02.2023).

głowy państwa oraz nagrywali zaplanowane przez nich spotkania z wyborcami. Dziennikarze obserwowali ponadto wydarzenia aranżowane przez komitety wyborcze. Wiele razy obsługiwali podróże po Polsce Beaty Szydło i Ewy Kopacz. Reporterzy w trakcie odbywających się w sztabach wieczorów wyborczych na bieżąco nagrywali materiały do IAR. Nie zabrakło również transmisji z uroczystości zaprzysiężenia prezydenta Andrzeja Dudy 6 sierpnia 2015 r.¹⁰⁰.

Program Pierwszy PR w październiku 2015 r. nadawał audycje wyborcze. Program Trzeci PR wyemitował audycje „Salony wyborcze Trójki”, „Pulsy Trójki”, „Wyborcze śniadania w Trójce” i „Wieczór wyborczy”, których gośćmi byli przedstawiciele komitetów wyborczych. 10–23 października 2015 r. nadawano bloki wyborcze zgłoszonych komitetów. Dwójka i Czwórka nie informowała o wyborach, ze względu na specyficzny charakter ramówki, skierowany głównie na muzykę. Polskie Radio dla Zagranicy w czasie kampanii wyborczych informowało odbiorców mieszkających za granicą o sylwetkach kandydatów oraz o pracach komitetów wyborczych.

Odnosząc się do 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, poszczególne anteny przez cały rok pracowały nad przygotowaniem dla odbiorców odpowiednich audycji słownych i muzycznych, informacyjnych, edukacyjnych, publicystycznych i kulturalnych. Były one dopasowane do wieku słuchaczy, ich potrzeb i wymagań. Dla dzieci i młodzieży swoją ofertę przygotowało Radio Dzieciom i Czwórka, a dla dorosłych Jedyńka, Dwójka, Trójka, Polskie Radio 24 i PR Chopin. Programy te były przygotowywane po angielsku przez stację Polskie Radio dla Zagranicy. W ofercie programowej znalazły się także koncerty nagrywane przez Dwójkę, Trójkę i Radio Chopin. W celu promocji uroczystości rocznicowych powstała specjalna witryna internetowa niepodlegla.polskieradio.pl¹⁰¹.

Audycje na temat XVII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w 2015 r. były przygotowywane przez Program Drugi Polskiego Radia. Dwójka transmitowała wszystkie przesłuchania Konkursu oraz najważniejsze koncerty z udziałem wybitnych pianistów. Rozgłośnia utworzyła także specjalną antenę Radio Chopin, gdzie pojawiały się audycje premierowe i powtórki. W Dwójce dziennikarze komentowali występy artystów oraz przeprowadzali wywiady z uczestnikami konkursu, członkami jury oraz znawcami muzyki. Róża Świątczyńska w audycji „Chopin osobisty” opowiedziała o początkach i rozwoju Konkursu, Jacek Hawryluk w „Płyto wym trybunale Dwójki” wraz z gośćmi komentował najlepsze występy muzyków, natomiast Przemysław Psikuta zaprezentował albumy z fonoteki Jana Webera. W audycji „Opowieści po zmroku”, przy udziale Narodowego Instytutu Audiowizualnego były ukazane portrety jurorów Konkursu Pianistycznego. Po raz pierwszy w historii Program Drugi razem z Narodowym Instytutem Fryderyka Chopina wydał w Deutsche Grammophon płytę zwycięzcy Konkursu – pianisty Jin Cho.

Tematyka przyznania Nagrody Amerykańskiej Akademii Filmowej dla filmu *Ida* w Polskim Radiu była obecna wiele razy. Amerykański korespondent publicznej

¹⁰⁰ Zaprzysiężenie Andrzeja Dudy, <https://trojka.polskieradio.pl/artykul/1485679> (dostęp: 9.01.2023).

¹⁰¹ Polska Niepodległa (2023, 01 08), <https://www.polskieradio.pl/350> (dostęp: 18.02.2023).

radiofonii udał się do Los Angeles i przygotował materiały z ceremonii przyznania i wręczania Oscarów, tzw. Nocy Oscarowej 22/23 lutego 2015. Nagrał on między innymi wywiady z twórcami filmu „Ida”. W Polskim Radiu 24 o zdobyciu Oscara dla najlepszego filmu nieanglojęzycznego rozmawiali dziennikarz filmowy Artur Zaborski, Artur Cichmiński oraz producent filmu *Ida* Piotr Dzięcioł.

W rozgłośni radiowej temat Światowych Dni Młodzieży, odbywających się 26–31 lipca 2016 r., był podejmowany aż 684 razy, a czas antenowy wynosił 93 godziny, 32 minuty i 33 sekundy. W Radiowej Jedynce już od 11 lipca można było słuchać aktualności na temat przygotowań do spotkania papieża Franciszka z młodzieżą w Krakowie oraz informacji praktycznych dla pielgrzymów w językach: polskim, niemieckim, angielskim i rosyjskim. Każdego dnia nadawano ponadto „Kronikę Światowych Dni Młodzieży”. W Dwójce także były relacje na żywo z ŚDM i audycje na temat pielgrzymów odwiedzających Polskę z całego świata oraz pracy wolontariuszy. Redakcja wysłała czterech najbardziej doświadczonych dokumentalistów do obsługi tego wydarzenia. Trójka również przygotowywała różne audycje z okazji Światowych Dni Młodzieży. Od połowy maja w programie „Zapraszamy do Trójki” poruszano tematykę religijną związaną z duchowym przygotowaniem do ŚDM, a od połowy lipca w tej samej audycji dziennikarze rozmawiali z zaproszonymi gośćmi na temat wszelkich spraw organizacyjnych i logistycznych dotyczących tego spotkania. Od 26 do 31 lipca nagrywano programy ze studia w Krakowie. ŚDM były podnoszone ponadto w audycji „Klub Trójki”. Od 2014 r. do 28 sierpnia 2016 r. reporterzy Naczelnej Redakcji Programów Katolickich nagrywali materiały dla Czwórki na temat przygotowań do Światowych Dni Młodzieży pod nazwą „Kierunek Kraków”. Były emitowane także audycje zatytułowane „Raban w Czwórcę”, gdzie wystąpili ambasadorzy spotkania młodych, a wśród nich: ks. Jakub Bartczak, Jan Mela, Darek Malejonek i Piotr „Tau” Kowalczyk. Na krakowskich błoniach do plenerowego studia Czwórki zapraszano pielgrzymów z Polski i zagranicy, organizatorów i wolontariuszy. Polskie Radio dla Zagranicy nadawało swoje programy w języku polskim i językach obcych o przebiegu spotkania z Papieżem oraz o wydarzeniach kulturalnych przygotowanych dla pielgrzymów. Dziennikarze przedstawili także historię ŚDM, poczynawszy od spotkania zainicjowanego przez Jana Pawła II w Rzymie w 1985 r. Słuchacze mogli zapoznać się z nagraniem z obrad pierwszego Światowego Kongresu Młodzieży Polonijnej, który odbył się z inicjatywy KSM i Episkopatu Polski w przeddzień Światowych Dni Młodzieży. Wiele razy w Polskim Radiu dla Zagranicy była komentowana wizyta papieża Franciszka w Krakowie, na Jasnej Górze, w Auschwitz oraz spotkanie prezydenta Andrzeja Dudy z Papieżem. Dziennikarze PRdZ brali udział także w wydarzeniach uzupełniających zjazd młodzieży świata, takich jak: Koncert, Wiara, Nadzieja, Miłość czy Międzynarodowe Forum Młodych. Polskie Radio 24 przygotowało także wiele audycji na temat ŚDM, gdzie wypowiadało się mnóstwo wolontariuszy. Wśród nich byli: Aleksander Wiśniewski, Karina Szewczyk, ks. Krzysztof Dukielński, Piotr Pałka, Anna Salwa, autorka książki dla pielgrzymów *Niezbędnik na Światowe Dni Młodzieży. Zróbmy raban*, czy Jakub Blycharz, autor hymnu *Błogosławieni miłosierni*. Polskie Radio nagrywało

materiały z: przyjazdu Ojca Świętego Franciszka do Polski, jego powitania, pożegnania, mszy świętych oraz spotkania z młodzieżą przy ulicy Franciszkańskiej w Krakowie. Cztery razy dziennie w Polskim Radiu 24 emitowano audycje Kronika ŚDM, gdzie informowano słuchaczy o relacji z tego wydarzenia¹⁰².

5.2. POLSKIE RADIO JAKO EMITENT NIEZALEŻNY, TROSZCZĄCY SIĘ O WYSOKI POZIOM OBIEKTYWIZMU DZIENNIKARSKIEGO I WDRAŻAJĄCY KONCEPCJĘ PRAWDY W SENSIE KLASYCZNYM

Opierając się na Sprawozdaniu Polskiego Radia¹⁰³, Zarząd rozgłośni wiele razy deklarował, iż dziennikarze zatrudnieni w radiofonii dokładają wszelkich starań, aby w sposób rzetelny i obiektywny przekazywać informacje dotyczące zagadnień politycznych, społecznych i artystycznych. Na podstawie tak wielu programów informacyjnych trudno jednoznacznie stwierdzić, czy został zachowany obiektywizm dziennikarski. Natomiast, w 2019 r. kierownictwo Spółki zapowiadało, że radio wa Trójka utrzymywała obiektywizm i profesjonalizm. Jednak rok później nastąpił konflikt między szefostwem, a zespołem dziennikarzy pracujących w Programie Trzecim, który pociągnął za sobą zmiany kadrowe. To wydarzenie wpłynęło na utratę dobrego wizerunku rozgłośni, zaufania wśród słuchaczy oraz pokazało słaby profesjonalizm. Sprawa dotyczyła afery z notowaniem Listy Przebojów Trójki, gdzie pierwsze miejsce prawdopodobnie zdobyła piosenka *Twój ból jest lepszy niż mój*, jednak tę kwestię podano w wątpliwość. Po tej sytuacji prezes Polskiego Radia Agnieszka Kamińska zapewniała, że „oskarżenia o cenzurę są kłamliwe i niesprawiedliwe, gdyż to redakcja podjęła natychmiastowe działania, by odkryć prawdę i podać ją do publicznej wiadomości. W tej sytuacji jedynym rozwiązaniem było unieważnienie tego notowania przez dyrekcję Programu Trzeciego”¹⁰⁴.

Badając obiektywizm dziennikarski, reprezentowany przez Polskie Radio, warto odwołać się do występującego zjawiska sprawowania władzy przez media. Często zdarza się, że krótka informacja na temat aktualnych wydarzeń jest przekazywana przez dziennikarzy jako *developing* czy *continuing news*, przyjmując charakter bardziej komentarza. Przez to staje się ona coraz mniej obiektywna. Udział zapraszanych gości do audycji radiowych, np. Sygnały dnia sugeruje dziennikarzom zadanie odpowiedniego pytania. Niezależnie od tego, czy mamy do czynienia z rozgłościami publicznymi, czy prywatnymi, media są nazywane czwartą władzą. To sprawowanie władzy polega na poparciu określonego stanowiska i udowadnianiu prawdziwo-

¹⁰² Roczne sprawozdanie Zarządu Polskiego Radia S.A. z wykorzystania wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej 2016, http://www2.polskieradio.pl/_files/20110808153113/2017030903103506.pdf (dostęp: 08.01.2023).

¹⁰³ Zbiór Sprawozdań na stronie archiwalnej Polskiego Radia, <https://www.prsa.pl/bip/archiwum.aspx?si=1653> (dostęp: 27.02.2023).

¹⁰⁴ Prezes Polskiego Radia o sprawie Kazika: Unieważnienie Listy Przebojów Trójki nie ma nic wspólnego z cenzurą. (2023, 02 02), <https://kultura.gazetaprawna.pl/artykuly/1477239,agnieszka-kaminska-kazik-listy-przebojow-trojki.html> (dostęp: 18.02.2023).

ści przyjętych poglądów. Rozgłoszenia publiczna sprawuje władzę poprzez wypełnianie funkcji *watchdog* i kontrolę aparatury państwa, jako instytucja stojąca na straży demokracji. W redakcji jest stosowany również dobór w kolejności odpowiednich tematów pod kątem ich ważności, nazwany przez Maxwella McCombsa *agenda setting*. Wybór ten jest konieczny, ponieważ nie sposób przedstawić wszystkich ważnych tematów, jakie dzieją się każdego dnia na świecie. Jednak dokonywana selekcja już z założenia jest ingerencją w obiektywizm informacji medialnej.

Nawiązując do radia, według Walerego Pisarka, przekaz medialny powinien być przygotowany w taki sposób, aby zachęcić odbiorcę do wysłuchania ze zrozumieniem audycji, przekonać go do swojego punktu widzenia, kształtując przy tym jego perspektywę w spojrzeniu na dany temat. Spośród wszystkich gatunków dziennikarskich, jakie występują w radiofonii publicznej, największa ingerencja na przekaz występuje w publicystyce, jednak to jest nieuniknione, żeby w takich programach zachować obiektywizm przekazu¹⁰⁵. Przykładem programów publicystycznych są między innymi: „Sygnały dnia”, „W samo południe”, „Śniadanie w Trójce”, „Salon polityczny Trójki”, „Trójkowy komentarz dnia” czy „Klub Trójki”. Polskie Radio prowadzi również portal internetowy, gdzie publikowane są artykuły z fragmentów audycji informacyjnych czy publicystycznych. Nie można powiedzieć, że jest tam zachowany obiektywizm, zgodnie ze słowami prof. Pisarka, gdyż jest zastosowana hierarchizacja wiadomości, nadanie tytułu, śródtytułowych, leadu tekstowi oraz dobór odpowiednich słów opisujących dane zjawisko. Temat obiektywizmu jest bardzo często podejmowany przez medioznawców na całym świecie. Amerykański naukowiec David Mindich pisał, że „jeżeli amerykańskie dziennikarstwo byłoby religią, wówczas naczelnym bóstwem byłaby obiektywność”¹⁰⁶.

W ramach sprzeciwu nad brakiem obiektywizmu w Polskim Radiu 1 stycznia 2016 r. o godz. 5:00, z inicjatywy dyrektora stacji Kamila Dąbrowy, na antenie Jedyнки rozpoczęto akcję protestacyjną. Polegała ona na emisji co godzinę naprzemiennie: *Mazurka Dąbrowskiego* i *Ody do radości* tuż przed „Aktualnościami” oraz nadawaniu tuż po północy, w miejsce hymnu państwowego, piosenki z repertuaru Kabaretu Starszych Panów *Już czas na sen*. Powodem zorganizowania protestu był bunt wobec przyjęcia nowelizacji ustawy medialnej o radiofonii i telewizji. Dyrektor Kamil Dąbrowa uzasadniał charakter strajku chęcią zwrócenia uwagi słuchaczy oraz opinii publicznej na zagrożenie, jakie niosą za sobą nowe zmiany w ustawie dla pluralizmu i wolności słowa w mediach publicznych. Akcja została zakończona 8 stycznia 2016 r. o godz. 16:00. Po kilku godzinach dyrektor Kamil Dąbrowa został odwołany ze stanowiska¹⁰⁷.

¹⁰⁵ O. Tarasewicz-Gryt, *Nieprzystawalność paradygmatów. Obiektywizm dziennikarski a retoryczność i sprawowanie władzy przez media*, w: *Między znaczeniem a działaniem. Retoryka władzy*, red. A. Kampka, Warszawa 2012, 138.

¹⁰⁶ Tamże.

¹⁰⁷ Biuro Programowe Polskiego Radia: hymny jako protest grane bez szacunku. Dyrektor Jedyнки: informowałem o tym zarząd. (2022, 10 23), <https://www.wirtualnemedial.pl/arttykul/biuro-programowe-polskiego-radia-hymny-jako-protest-grane-bez-szacunku-dyrektor-jedyнки-informowalem-o-tym-zarzad> (dostęp: 18.02.2023).

5.3. POLSKIE RADIO JAKO NADAWCA PROMUJĄCY KULTURĘ WYSOKĄ

Misją rozgłośni publicznej, zgodnie z zapisem w ustawie medialnej, jest popieranie twórczości artystycznej. Polskie Radio spełnia swoją rolę w promowaniu kultury wysokiej poprzez działalność Programu Drugiego, który nadaje muzykę poważną, jazzową i ludową oraz audycje kulturalne, popularyzujące literaturę i filozofię, a także słuchowiska teatru radiowego. Do Dwójki są zapraszani goście z obszaru nauki i kultury. W 2015 r. antena promowała kulturę wysoką, poprzez obecność na wielu wydarzeniach. Były to między innymi: piknik naukowy organizowany przez Polskie Radio i Centrum Nauki Kopernik. Tego dnia były nadawane specjalne audycje ze studia na błoniach Stadionu Narodowego, gdzie odbywały się spotkania z artystami oraz konkursy z nagrodami. Kolejną imprezą współorganizowaną przez Dwójkę był Festiwal Etnokraków, czyli połączenie dwóch wydarzeń: 36. Euroradio Folk Festival, którego gospodarzami byli Program Drugi oraz Europejskiej Unii Nadawców (EBU) oraz festiwalu Rozstaje Crossroads Festival Kraków. Ponadto Dwójka zorganizowała XVIII Festiwal Folkowy Polskiego Radia „Nowa Tradycja”, podczas którego odbyło się wręczenie nagród w konkursach fonograficznych, takich jak: Folkowy Fonogram Roku oraz Fonogram Źródeł.

Warto wspomnieć, że Program Drugi nagrywa wiele programów w Studiu im. Władysława Szpilmana. Z tego miejsca w soboty od godz. 17.00 były nadawane audycje przygotowywane przez Agatę Kwiecińską „Five O’Clock”, gdzie występowali współcześni artyści muzyki poważnej, między innymi: Meccore String Quartet, Tomasz Daroch, Agata Sapiecha i Zespół II Tempo. Rozmowy te można było również oglądać na portalu radia, dzięki transmisji wideo. W Studiu im. Władysława Szpilmana odbyło się także sześć koncertów przygotowanych przez Radiowe Centrum Kultury Ludowej, z pomocą Narodowego Instytutu Audiowizualnego, a wśród nich koncerty z okazji pojawienia się 30 i 31 płyty z kolekcji Muzyki Ludowej Polskiego Radia „Dynastia Sowów z Piątkowej” i „Kapela Metów”. Pozostałymi artystami byli: Maciej Filipczuk i Goście Weselni, Tęgie Chłopy, Orkiestra św. Mikołaja oraz Kapela Maliszów. Radiowe Centrum Kultury Ludowej promowało kulturę wysoką, organizując koncert muzyki poważnej z udziałem argentyńskiego akordeonisty Chango Spasiuk oraz koncert kolędowy „W cztery strony świata”. W latach 2015–2020 Program Drugi współpracował również z instytucjami kulturalnymi: Filharmonią Narodową, Teatrem Wielkim Opera Narodowa, Teatrem Wielkim w Poznaniu, Operą Wrocławską, Teatrem Powszechnym, Muzeum Narodowym czy Teatrem Polskim w Warszawie. W związku z tym rozgłośnia na bieżąco informowała słuchaczy o wydarzeniach organizowanych przez te instytucje podczas audycji „Dwójka poleca”. Stacja niezmiennie wsparła akcję Narodowego Czytania.

W 2015 r. Program Drugi objął patronatem medialnym wiele wydarzeń kulturalnych w kraju i na świecie, wśród których znalazły się: Dni Muzyki Nowej, Koncert Sinfonii Iuventus, 43. Góralski Karnawał, Jazz od Nowa Festiwal, 23. Alternatywne Spotkania Teatralne „Klamra” czy Koncert fortepianowy f-moll Chopina oraz Symfonia „Niedokończona” Schuberta. Polskie Radio promowało także wystawę

Skarby z kraju Chopina – Sztuka polska od XV do XX w., prezentację sztuki polskiej od średniowiecza do współczesności w Pekinie, XXI Międzynarodowy Festiwal „Starzy i młodzi, czyli jazz w Krakowie”, a także 58. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej w Gdańsku Oliwie. Dla Dwójki w 2015 r. najważniejszymi wydarzeniami bez wątpienia były XVII Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina oraz Festiwal EtnoKraków, ponieważ antena była ich współorganizatorem. Program Drugi transmitował wszystkie przesłuchania Konkursu Chopinowskiego oraz koncerty, podczas których występowały najlepsi muzycy z całego świata. W październiku Dwójka stworzyła specjalny program radiowy – Radio Chopin, gdzie można było słuchać relacji oraz powtórek z koncertu. Podczas Festiwalu EtnoKraków Dwójka docierała ze swoim przekazem nie tylko do lokalnej społeczności, ale również do słuchaczy zagranicznych. W wydarzeniu brali udział przedstawiciele Targów Muzyki Świata WOMEX World Music Expo, czego efektem było międzynarodowe turnee Kapeli Maliszów. Festiwal EtnoKraków został zauważony przez media zagraniczne i w związku z tym pojawił się artykuł umieszczony w brytyjskim piśmie „Songlines”. Magazyn Brief for Poland wybrał ten festiwal jako Najlepsze Wydarzenie Lata 2015. Oprócz tych powyższych imprez Dwójka była współorganizatorem kilku festiwali muzycznych, takich jak: Misteria Paschalia i Sacrum Profanum w Krakowie, Wielkanocny Festiwal im. L. van Beethovena, Festiwal W. Lutosławskiego „Łańcuch” i „Warszawska Jesień”, Międzynarodowy Festiwal „Chopin i jego Europa”, Międzynarodowy Festiwal „Wratislavia Cantans”. Po raz pierwszy Program Drugi współpracował przy tworzeniu Festiwalu Kromera w Bieczu. W ciągu roku antena transmituje kilkaset koncertów muzyki poważnej, co jest dowodem na istotną obecność treści kulturalnych na falach Polskiego Radia. Duże znaczenie w rozwoju rozgłośni ma współpraca z Europejską Unią Nadawców (EBU). Regularnie odbywają się spotkania z przedstawicielami międzynarodowych stacji radiowych, podczas których są podejmowane dyskusje na tematy ważne i aktualne dla nadawcy publicznego. Warto w tym w miejscu wspomnieć o sukcesach polskich muzyków. Dwójka zgłosiła do Konkursu Europejskiej Unii Nadawców klarncistę Andrzeja Cieplińskiego, który zajął I miejsce w Konkursie. Program Drugi oferuje swoim słuchaczom muzykę wielu gatunków, takich jak: muzyka klasyczna, jazzowa, folkowa, ludowa, musicalowa, pop, awangardowa, eksperymentalna i filmowa. Spośród anten Polskiego Radia tylko Dwójka gra różne rodzaje jazzu, między innymi: współczesny, awangardowy, klasyczny i tradycyjny. W 2015 r. Program Drugi uczestniczył w Międzynarodowej Trybunie Kompozytorów, czyli przeglądzie najlepszych produkcji radiofonii publicznych w dziedzinie muzyki współczesnej. Polskie Radio aktywnie kooperuje z wieloma wydawnictwami literackimi, dlatego też dziennikarze w cotygodniowej audycji „To się czyta” prezentują fragmenty najnowszych książek dostępnych na rynku. Co ciekawe, co trzeci odbiorca Dwójki jest przedsiębiorcą bądź reprezentuje wolne zawody. Niemal połowa ze wszystkich słuchaczy zamieszkuje średnie i duże miasta w Polsce. To pokazuje, że treści kulturalne są częściej odbierane przez ludzi bardziej wykształconych i o wyższym statusie dochodowym.

W 2015 r. Polskie Radio prezentowało treści kultury wysokiej, w tym dzieła literackie w paśmie audycji „Książka do słuchania”, podczas których słuchacze mogli zapoznać się z klasykami polskiej literatury. Wybrano ponadczasowe pozycje, takie jak: Opwiadania Marka Nowakowskiego, *Noce i dnie* Marii Dąbrowskiej, *Następny do raju* Marka Hłasko, *W oczach zachodu* Josepha Conrada, *Mistrz i Małgorzata* Michaiła Bułhakowa, *Obóz wszystkich świętych* Tadeusza Nowakowskiego i *Kompleks polski* Tadeusza Konwickiego. Z okazji 90. rocznicy powstania Polskiego Radia antena przygotowała na tę okazję specjalny program „90 lat dookoła dźwięku”, gdzie były omawiane najbardziej zapamiętane koncerty nagrane w ciągu ostatnich dekad. Przypomniano postać dyrygenta, kompozytora i skrzypka Grzegorza Fitelberga, który był założycielem Wielkiej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia z siedzibą w Katowicach. W marcu 2015 r. Program Drugi nadawał co miesiąc nową audycję o nazwie „Z kolekcji Jana Webera”, gdzie były prezentowane taśmy i płyty z kolekcji tego wybitnego polskiego radiowca. Zostały one przekazane w darze Polskiemu Radiu przez nowych właścicieli tychże zbiorów. Dziennikarka Anna Skulska nagrała dla słuchaczy audycję z cyklu „Ludzie Polskiego Radia”, podczas której przybliżano postaci osób związanych z rozgłośnią publiczną.

Program Drugi nadawał koncerty z wydarzeń, takich jak: Opera Rara, Festiwal Witolda Lutosławskiego Łańcuch XII, RADI/O/O/PERA, Dzień Specjalny EURO RADIA, XII Festiwal Paschalia, XXI Międzynarodowa Letnia Akademia Muzyki Dawnej, XIX Wielkanocny Festiwal Ludwiga Van Beethovena, Festiwal Prawykonan, Festiwal Wagnerowski w Bayreuth, 70. Międzynarodowy Festiwal Chopinowski w Dusznikach Zdroju, I Kromer Festiwal w Bieczu, 11. Międzynarodowy Festiwal „Chopin i jego Europa”, Festiwal Goldbergowski w Gdańsku, Festiwal Muzyka w Raju, Festiwal Mozartiana, Międzynarodowy Festiwal Wratislavia Cantas, Międzynarodowy Festiwal Sacrum Profanum, 58. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”, Festiwal Poznań Baroque, Festiwal Actus Humanus w Gdańsku. Dwójka współpracowała także z Filharmonią Narodową w Warszawie, czego efektem była transmisja wielu koncertów przygotowywanych przez tą instytucję.

Najistotniejszym wydarzeniem kulturalnym w 2016 r. dla Programu Drugiego był 15. Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu. Dziennikarze rozgłośni byli również obecni podczas XVI Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej „Dwa Teatry” w Sopocie. W audycjach Dwójki poświęcono czas na rozmowy o osobach, które zmarły w 2016 r., a wśród nich byli: Andrzej Wajda i Andrzej Żuławski. Zostali docenieni także dziennikarze za ich pracę na antenie. Aleksandra Łapkiewicz-Kalinowska otrzymała Nagrodę Srebrny Melchior w kategorii Premiera Roku za reportaż radiowy „O obrazach i innych takich”, natomiast Bartosz Panek dostał nominację do nagrody Grand Press za reportaż „Profesor, doktor, rektor”. Kolejnym wydarzeniem zorganizowanym przez Dwójkę oraz Stowarzyszenie Autorów ZAiKS był konkurs na słuchowisko „Muzyka: bohater, inspiracja, pretekst”.

Polskie Radio promowało kulturę wysoką w audycji „Książka do słuchania”, gdzie radiodbiornicy mogli słuchać lektur, takich jak: *Quo Vadis* Henryka Sienkiewi-

cza, *Matka Makryna* Jacka Dehnela, *Proces* Franza Kafki, *Wspomnienia* Nadzieży Mandelsztam, *Człowiek, który był czwartkiem* Gilberta K. Chestertona, *Buddenbrookowie* Tomasza Manna, *Opowiadania* Bruna Schulza, czy *Rodzinną Europą* Czesława Miłosza. Dwójka nagrywała również inne audycje poświęcone literaturze, która jest częścią kultury wysokiej, między innymi: „Dwukropek i inny stan skupienia”, „Strefa literatury”, „Spotkanie autorskie”, „Czytelnia”, „Opowieści po zmroku” oraz „To się czyta”. Rok 2016 był poświęcony pisarzom Henrykowi Sienkiewiczowi oraz Wiliamowi Szekspirowi. Z tej okazji Dwójka nadawała audycje propagujące twórczość tych wybitnych autorów. Raz w miesiącu, w piątki o godz. 15⁰⁰, przygotowywano programy dotyczące życia i działalności literackiej Sienkiewicza, a cykl audycji poświęconych drugiemu pisarzowi nosił nazwę „Wariacje Szekspirowskie”. Dziennikarze Programu Drugiego w audycji „90 lat dookoła dźwięku” przypominali najbardziej zapamiętane koncerty muzyki poważnej nagrywane przez muzyków Polskiego Radia w ciągu ostatnich dziesięcioleci. W okresie wakacyjnym w 2016 r. rozgłośnia publiczna zorganizowała koncerty: Letnie Festiwale Muzyczne, XI Festiwal Muzyczny Polskiego Radia „Emigranci”, Festiwal Pieśń Naszych Korzeni w Jarosławiu oraz XXII Międzynarodową Letnią Akademię Muzyki Dawnej. Polskie Radio w okresie Wielkiego Postu nadawało muzykę pasyjną z Londyńskiej Orkiestry Filharmonicznej. Ponadto odbiorcy wysłuchali transmisji z XX Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena. Ostatniego dnia kwietnia 2016 r. odbył się także koncert ze Studia im. Witolda Lutosławskiego w ramach Międzynarodowego Dnia Jazzu, połączony z obchodami 50. rocznicy urodzin wybitnego saksofonisty i kompozytora muzyki filmowej Mikołaja Trzaski. W trakcie majówki 2016 r. odbył się miejsce VIII Międzynarodowy Konkurs Wokalny im. Stanisława Moniuszki, transmitowany przez Program Drugi Polskiego Radia. Dwójka przygotowała także Festiwal Kwartescja oraz Festiwal Muzyki Improwizowanej *Ad Libitum*.

W 2016 r. ważnymi wydarzeniami były: 79. Rocznica powstania Programu Drugiego oraz 206. urodziny Fryderyka Chopina. Z tej okazji odbył się recital na fortepianie firmy Broadwood & Sons w Żelazowej Woli. 10 kwietnia w szóstą rocznicę tragedii smoleńskiej odbiorcy Polskiego Radia mogli wysłuchać wyjątkowego koncertu symfonicznego Epitafium Katyńskie, które było zadedykowane 96 ofiarom katastrofy lotniczej. W 35. rocznicę pacyfikacji Kopalni Wujek 16 grudnia odbył się specjalny koncert nadawany przez Polskie Radio w wykonaniu Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia, Chóru Filharmonii Śląskiej oraz Zespołu Śpiewaków Miasta Katowice¹⁰⁸.

W 2017 r. Polskie Radio brało udział w kolejnej edycji Narodowego Czytania. Przypomniano słuchaczom dramat *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego. W tym roku jednym z ważniejszych projektów zrealizowanych przez rozgłośnię publiczną było rozpoczęcie nadawania Radia Chopin, promującego kulturę muzyczną i literacką¹⁰⁹. Polskie Radio w 2017 r. zintensyfikowało kooperację z Operą Wro-

¹⁰⁸ Roczne sprawozdanie Zarządu Polskiego Radia S.A. z wykorzystania wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej w 2016 r., http://www2.polskieradio.pl/_files/20110808153113/2017030903103506.pdf (dostęp: 18.02.2023).

¹⁰⁹ Portal Polskiego Radia Chopin. (2022, 02 18), <https://chopin.polskieradio.pl/oradiuchopin> (dostęp: 18.02.2023).

łańską i Teatrem Wielkim – Operą Narodową. Dwójka nagrywała audycje „Przed premierą”, w których dziennikarze przedstawiali kulisy powstawania spektakli teatralnych. Tradycyjnie Program Drugi po raz kolejny realizował Festiwal Folkowy Polskiego Radia „Nowa Tradycja”, którego organizacją w kolejnym roku zajęła się nowo powstała jednostka Radiowe Centrum Kultury Ludowej.

Podobnie jak w latach poprzednich, również i w 2017 r. Program Drugi objął patronatem medialnym szereg wydarzeń kulturalnych, płyt oraz książek. Były to między innymi: I Międzynarodowy Konkurs Wokalny im. Antoniny Campi z Miklasiewiczów, Koncert Chóru Polskiego Radia „Pasja wg św. Łukasza” Krzysztofa Pendereckiego, Festiwal LOTOS Jazz Festival 19. Bielską Zadymkę Jazzowa, IV Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Beli Bartoka dla Dzieci i Młodzieży, 53. Festiwal Jazz nad Odrą oraz XXIV Bydgoski Festiwal Operowy. Z okazji 135. rocznicy urodzin i 80. rocznicy śmierci Karola Szymanowskiego pod patronatem Polskiego Radia odbyły się 40. Dni Muzyki Karola Szymanowskiego. W 2017 r. w związku z 80. urodzinami Dwójki antena w swojej ramówce wprowadziła wiele zmian. W audycji „Przestrzeń dla Ciebie” dziennikarze przedstawiali najciekawsze instytucje kulturalne w Polsce, natomiast w programie „Kultura Online” prezentowano, w jaki sposób czerpać z kultury wysokiej w przestrzeni internetowej. Z okazji Roku Awangardy rozgłośnia zapoczątkowała nagrywanie audycji „Krótko mówiąc sztuka”, gdzie były wyjaśniane zagadnienia związane z najnowszymi dziełami sztuki współczesnej. W niedzielę o godz. 15.00 Dwójka nadawała audycje poświęcone kulturze ludowej, muzyce światowej oraz aktualnościom społeczno-kulturalnym, między innymi: „Muzyczna scena tradycji”, „Na dachu świata”, „Mikrokosmosy” i „Słuchanie świata”.

Polskie Radio nadawało treści kulturalne w 2018 r. za pośrednictwem audycji tematycznych i organizowanych wydarzeń. W programie „Książka do słuchania” radiodbiornicy mogli zapoznać się z lekturami, takimi jak: *Pani Bovary* Gustava Flauberta, *Nadbereźnicy* Floriana Czarnyszewicza, *Cudzoziemka* Marii Kuncewicz, *Ostatnia brygada* Tadeusza Dołęgi-Mostowicza, *Przygody dobrego wojaka Szwejka* Jaroslava Haška, *Dziennik pisany nocą* Gustawa Herlinga-Grudzińskiego oraz *Moja Warszawa* autorstwa Marka Nowakowskiego. Radio publiczne również i w tym roku swoim patronatem objęło akcję „Narodowe Czytanie”. Ważnym wydarzeniem organizowanym przez Program Drugi był I Międzynarodowy Konkurs Chopinowski na Instrumentach Historycznych. Dwójka transmitowała także z Filharmonii Narodowej XI Międzynarodowy Konkurs Wiolonczelowy im. Witolda Lutosławskiego.

W 2018 r. w związku z uroczystościami 100. rocznicy odzyskania niepodległości Polskie Radio przygotowało wiele programów kulturalnych. Na falach radiowych 8 czerwca był nadawany na żywo specjalny koncert muzyki poważnej z Teatru Królewskiego w Łazienkach Królewskich. Z okazji Święta Wojska Polskiego przygotowano Letni Festiwal Muzyczny, podczas którego występowali między innymi śpiewacy z Chóru Polskiego Radia. Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia przygotowała również wiele koncertów, które były transmitowane w programie „Filharmonia Dwójki”. Rozgłośnia publiczna nadawała relacje z wieczoru operowego – Metropolitan Opera Season, Festiwalu Opera Rara, z Teatru Real

w Madrycie oraz z opery w Staatsoper w Wiedniu. Polskie Radio uczciło także urodziny amerykańskiego kompozytora i pianisty Leonarda Bernsteina w audycji „Wieczór płytowy”, gdzie przypomniano musical *West Side Story*, do którego napisał muzykę. Ponadto Program Drugi transmitował koncert przygotowany z okazji 200 lat od pierwszego występu Fryderyka Chopina w Pałacu Radziwiłłów w 1818 r. W związku z 81. rocznicą powstania Dwójki transmitowano koncerty Polskiej Orkiestry Radiowej, Orkiestry Kameralnej Miasta Tychy oraz Seong-Jin Cho w Dusznikach Zdroju. Dwójka upamiętniła także 100. rocznicę śmierci Claude’a Debussy’ego, nadając jego muzykę w audycji „Wieczór płytowy”. Dziennikarze Polskiego Radia byli obecni podczas gali wręczenia nagród Koryfeusz Muzyki Polskiej 2018, która odbyła się w Studiu Radiowym im. Witolda Lutosławskiego. Podczas tego wydarzenia wystąpili razem z Chórem Polskiego Radia znakomici artyści, tacy jak: Dawid Lubowicz, Mateusz Smoczyński, Michał Zaborski, Krzysztof Lenczowski, pod batutą Marii Piotrowskiej-Bogaleckiej. W koncercie brała także udział Orkiestra Historyczna, pod kierownictwem Piotra Dąbrowskiego. 11 listopada odbyła się transmisja Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia i koncert Krzysztofa Pendereckiego *Fanfara dla Niepodległej*. Przygotowano również specjalną audycję „Im wędrujemy wyżej stajemy się lepsi” z okazji 5. rocznicy śmierci Wojciecha Kilara. W przeddzień zabawy sylwestrowej w 100. rocznicę urodzin Leonarda Bernsteina odtworzono rozmowę archiwalną amerykańskiego dziennikarza Studsa Terkela z tym wybitnym pianistą¹¹⁰.

W 2019 r. ważnym wydarzeniem dla Programu Drugiego były obchody Roku Stanisława Moniuszki, gdzie przybliżono słuchaczom życiorys i twórczość muzyczną tego znanego, światowego kompozytora w audycji „Moniuszko. Historia prawdziwa”. Filharmonia Dwójki transmitowała również Galę Moniuszkowską z warszawskiej Opery Narodowej. Polskie Radio było obecne również podczas Festiwalu Muzyki Sakralnej Stanisława Moniuszki w bazylice Najświętszego Serca Jezusowego w Warszawie. Kolejnym historycznym zdarzeniem relacjonowanym przez Dwójkę było wręczenie Literackiej Nagrody Nobla Oldze Tokarczuk. W Roku Gustawa Herlinga-Grudzińskiego dziennikarze Polskiego Radia rozmawiali z córką eseisty Martą Herling. Do programu „Kto słucha nie błądzi, czyli Płytkowy Trybunał” zapraszano krytyków muzycznych oraz publiczność, którzy obserwowali dyskusje na temat wybranych utworów. Jak co roku Dwójka realizowała wiele inicjatyw organizowanych między innymi z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Fundacją na Rzecz Nauki Polskiej i Krakowskim Biurem Festiwalowym. W 50. rocznicę śmierci pianisty Krzysztofa Komedy Polskie Radio transmitowało koncert „Polska pomaga”, z Łazienek Królewskich. W 2019 r. odbył się także w Polskim Radiu drugi koncert I Międzynarodowego Konkursu Chopinowskiego na Instrumentach Historycznych. Dwójka transmitowała ponadto koncert przygotowany z okazji 80. rocznicy rozpoczęcia II wojny światowej, podczas którego radioodbiornicy mogli usłyszeć *Polskie Requiem* Krzysztofa Pendereckiego. W audycji „Muzyka w kadrze” retransmitowano koncert pod nazwą „To co najpiękniejsze”, gdzie Orkiestra Polskie-

¹¹⁰ Roczne sprawozdanie Zarządu Polskiego Radia S.A. z wykorzystania wpływów z opłat abonentowych na realizację misji publicznej w 2018 r., http://www2.polskieradio.pl/_files/20120315145754/2019031405280329.pdf (dostęp: 18.02.2023).

go Radia wykonywała muzykę filmową. Rozgłośnia publiczna promowała w swoich programach także wydarzenia kulturalne odbywające się za granicą, z udziałem polskich muzyków, relacjonując między innymi koncert w Elbphilarmonie w Hamburgu, gdzie dyrygentem był Krzysztof Urbański. W 2019 r. odbyło się również wiele koncertów Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia, których można było słuchać w audycji „Filharmonia Dwójki”. Radiowe Centrum Kultury Ludowej dla swoich odbiorców przygotowało audycje: „Tu jest muzyka”, „Kiermasz pod kogutkiem”, „Etnoopowieści” i „Z muzyką po kresach” nadawane w Jedyńce, przedstawiające polską muzykę tradycyjną i folkową. Dla Programu Drugiego RCKL nagrało audycje poświęcone sztuce ludowej, muzyce etnicznej krajowej i zagranicznej oraz kwestiom etnologicznym, takie jak: „Magazyn źródła”, „Sobotni poranek Dwójki”, „Abecadło etnografa”, „Słowianek”, „Cudotwórcy”, „Kleszczowisko”, „Historia polskiego folku”, „Nokturn”, „Folk express” oraz „Traneuropa”. Najmłodszy słuchaczze mieli okazję poznać polską kulturę tradycyjną słuchając audycji „Źródełko” w Polskim Radiu Dzieciom¹¹¹.

Natomiast w 2020 r. Polskie Radio musiało zmienić swoją ramówkę i przystosować się do nowej sytuacji z powodu panującej wówczas pandemii Covid-19. Wiele koncertów, które do tej pory odbywały się na żywo były jedynie transmitowane online. Spośród wszystkich rozgłośni w Polsce Dwójka najwcześniej rozpoczęła nadawanie koncertów muzyki poważnej w Internecie. Wśród nich były: Festiwal Misteria Paschalia, który odbył się 5–13 kwietnia 2020 r. miesiąc po wybuchu pandemii oraz Domówka, czyli tak zwana seria koncertów nagrywanych w domach artystów regularnie w soboty, począwszy od 18 kwietnia 2020 r. o godz. 19⁰⁰. Ponadto słuchacze mieli dostęp za pośrednictwem Internetu do występów przygotowywanych przez muzyków Narodowej Orkiestry Symfonicznej oraz Chóru Polskiego Radia. Rozgłośnia w tym trudnym czasie wielu ograniczeń i wprowadzonej kwarantanny za swój cel postawiła budowanie relacji ze słuchaczami za pośrednictwem głównie mediów społecznościowych. Kierownictwo radia zdecydowało o streamingu wydarzenia „Dwójka na miejscu” w social-mediach, w tym samym czasie co na falach eteru. Jak co roku Program Drugi przygotował dla swoich słuchaczy wiele treści związanych z kulturą wysoką. Nadawano koncerty Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia, Chóru czy Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia Amadeus. Dwójka w czasie pandemii emitowała nową specjalną audycję „Kwadrans bez muzyki – zostań w domu”, w której informowano słuchaczy o nowościach muzycznych i ofercie radia publicznego.

Redakcja Publicystyki Kulturalnej w swoich programach przypominała 50. rocznicę śmierci generała Władysława Andersa i 100. rocznicę urodzin papieża Jana Pawła II. Został także przeprowadzony plebiscyt, podczas którego wybrano 95 utworów muzycznych na 95-lecie Polskiego Radia. Na tę okazję w grudniu 2020 r. rozpoczęło działalność także wydawnictwo, działające przy rozgłośni, które zajmuje się wydawaniem płyt DVD, CD, winyli, książek oraz audiobooków¹¹².

¹¹¹ Roczne Sprawozdanie Zarządu Polskiego Radia S.A. z wykorzystania wpływów z opłat abonamentowych na realizację misji publicznej w 2019 r., http://www2.polskieradio.pl/_files/20110808153113/2020042902294304.pdf (dostęp: 18.02.2023).

¹¹² Tamże.

6. WNIOSKI

Otrzymane wyniki analizy częściowo tylko potwierdzają prawdziwość hipotezy badawczej. Za autentyczne należy uznać następujące twierdzenie: Polskie Radio S.A. w swoich programach oraz podejmowanych działaniach realizuje misję społeczną zapisaną w dokumentach Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Z kolei ważne sprawy dotyczące polityki i zagadnień społecznych, za które odpowiedzialny jest rząd Zjednoczonej Prawicy, spotykają się z aprobatą radia. Rozgłośnia promuje kulturę wysoką. Problematyczne pozostaje jednak stwierdzenie, że rozgłośnia respektuje zasady deontologii dziennikarskiej, ponieważ odnotowuje się stronniczość Polskiego Radia, zwłaszcza w kwestiach dotyczących kreowania wizerunku liderów politycznych.

Spółka niemal od początku swojej działalności pełni funkcję misyjną. Zarząd przygotowuje roczne i wieloletnie plany oraz wyznacza zadania do wykonania zarówno przez komórki administracyjne, jak i anteny. Warto zaznaczyć, że na koniec 2022 r. w rozgłośni pracowało na etacie 1,3 tys. pracowników¹¹³. Jest to duża liczba, która wymaga odpowiedniego zarządzania. Pomocnymi dokumentami w weryfikacji misyjności radia były Sprawozdania Polskiego Radia Spółki Akcyjnej z realizacji misji publicznej oraz z wykorzystania wpływów z opłat abonamentowych, które są podawane co roku do publicznej wiadomości przez zarząd i publikowane na oficjalnej stronie internetowej rozgłośni. Wynika z nich, że wypełnianie misji publicznej jest głównym celem funkcjonowania Polskiego Radia. Opiera się ona w większości na aktach normatywnych, głównie ustawie o radiofonii i telewizji, a dokładnie art. 15 i 21, w których zostały spisane zadania publicznej radiofonii.

Warto przypomnieć również fakt, że w 2020 r. wybuch pandemii koronawirusa spowodował wiele trudności i zmian organizacyjnych również w spółce. Pomimo to, odpowiednie zarządzanie kryzysowe zarządu i kadry kierowniczej oraz podjęcie właściwych decyzji pozwoliło na przetrwanie tego trudnego czasu. Rozgłośnia w dalszym ciągu realizowała zadania wynikające z misyjności, zwiększyła liczbę koncertów, audycji kulturalnych, spektakli Teatru Polskiego Radia oraz czytanej literatury.

Po przeanalizowaniu treści w programach Polskiego Radia można zauważyć, że w ramach misji społecznej rozgłośnia w latach 2015–2020 kierowała się odpowiedzialnością za słowo i dbała o dobre imię nadawcy publicznego. Poza tym rzetelnie ukazywała całą różnorodność wydarzeń i zjawisk w kraju i za granicą, a także sprzyjała swobodnemu kształtowaniu się poglądów obywateli oraz formowaniu się opinii publicznej. Radio publiczne również umożliwiało obywatelom i ich organizacjom uczestniczenie w życiu publicznym poprzez prezentowanie zróżnicowanych poglądów i stanowisk oraz wykonywaniu prawa do kontroli i krytyki społecznej. Polskie Radio także służyło rozwojowi kultury, nauki, oświaty, ze szczególnym uwzględnieniem polskiego dorobku intelektualnego i artystycznego oraz sprzyjało integracji społecznej, w tym przeciwdziało wykluczeniu społecznemu. Respek-

¹¹³ Polskie Radio Zachęca do emerytur. Ma 1,3 tys. pracowników, pensje 500 zł w górę. (2023,03 27), <https://www.wirtualnemediamedia.pl/artypol/polskie-radio-zarobki-praca-ile-zarabiaja-dziennikarze#:~:text=Pol%20Radio%20na%20koniec%20ub,11%20wi%20C4%99cej%20ni%20C5%BC%20rok%20wcz%20C5%9Bniej> (dostęp: 18.02.2023).

towało ono chrześcijański system wartości, za podstawę przyjmując uniwersalne zasady etyki. Ponadto medium to służyło umacnianiu rodziny, kształtowało postawy prozdrowotne, propagowało i upowszechniało sport, podejmowało działania mające zwalczać patologię społeczną oraz promowało edukację medialną.

Polskie Radio bardzo dobrze spełnia swoją rolę w promowaniu kultury wysokiej, głównie poprzez działalność Programu Drugiego. Dwójka nie tylko nadaje muzykę poważną i jazzową, ale również przyczynia się do popularyzacji literatury i filozofii, dzięki słuchowiskom teatru radiowego i wielu programom o tej tematyce z udziałem ekspertów. Dziennikarze Programu Drugiego w latach 2015–2020 byli obecni na wielu wydarzeniach w Polsce i za granicą, promujących twórczość polskich artystów. Dwójka w ciągu tych 6 lat obejmowała swoim zasięgiem również cały szereg wydarzeń kulturalnych w Polsce i na świecie, nagrywała wiele koncertów w Studiu im. Władysława Szpilmana oraz przyznawała swoje patronaty medialne dziesiątkom imprez kulturalnych. Ważne znaczenie ma również współpraca z Europejską Unią Nadawców (EBU), dzięki której już od wielu lat odbywają się spotkania polskiego nadawcy z przedstawicielami międzynarodowych stacji radiowych. W tym miejscu warto również wspomnieć o Festiwalu „Dwa Teatry”, który odbywa się rokrocznie od 2001 r., a organizowany jest przez Teatr Polskiego Radia i Teatr Telewizji Polskiej. Ponadto rozgłośnia publiczna promuje kulturę wysoką między innymi w paśmie audycji „Książka do słuchania” oraz biorąc udział w akcji „Narodowe Czytanie”.

Zachowanie niezależności nadawcy publicznego, jakim jest Polskie Radio, jest kwestią niezwykle trudną do realizacji, z powodu zachodzących procesów polityzacji mediów i mediatyzacji polityki. Skutkiem mediatyzacji jest narastająca zależność działalności kulturalnej, społecznej, politycznej czy religijnej od instytucji medialnych. W obecnych czasach środka masowego przekazu są źródłem elementarnej wiedzy o rzeczywistości, w konsekwencji dochodzi do wielu przemian kulturowych i społecznych, natomiast współczesne społeczeństwo poddane jest nieustannie natłokowi informacyjnemu i staje się społeczeństwem medialnym¹¹⁴. W wyniku tego, naturalną sprawą jest to, że rozgłośnia publiczna jest odbierana przez słuchaczy jako medium zależne od władzy państwowej. Aby precyzyjnie ocenić, jaki jest stopień obiektywnych i stronniczych treści, przekazywanych w radiu publicznym, należałoby sporządzić analizę porównującą Polskie Radio oraz inne wybrane rozgłośnie publiczne, funkcjonujące w wybranych krajach demokratycznych. Warto byłoby odwołać się także do teorii agenda-setting, która umożliwiłaby precyzyjne określenie najbardziej eksponowanych kwestii w agendzie medialnej¹¹⁵.

Dziennikarze dokonują selekcji informacji na podstawie określonych kryteriów. Wiele z nich ma formę deklaratywną Polskiego Radia, z drugiej zaś strony,

¹¹⁴ R. Leśniczak, *Wizerunek prezydenta Andrzeja Dudy na łamach „Tygodnika Powszechnego”* (2015–2020), Warszawa 2023, 88.

¹¹⁵ E. Nowak-Teter, *Mediatization: Conceptual developments and research domains*, *Sociology Compass* 2019, nr 13(4), e12672; E. Nowak-Teter, *Agenda – setting i reverse agenda – setting w środowisku nowych mediów. Podstawy teoretyczne i wyniki badań empirycznych* (2013–2017), *Zeszyty Prasoznawcze* 2019, nr 4(240), 95–112.

nieobojętne są również teorie wskazujące listę kryteriów selekcji informacji, rozpoczynając od pionierskich badań Galtunga i Ruge w 1965 r. Przynoczeni norwescy naukowcy sformułowali koncepcję *gatekeepingu*, bazującą na tzw. faktorach newsotwórczych, co pozwoliło na rozwój badań medioznawczych, w odniesieniu do wyboru treści przedstawianych w mediach. Badacze dowiedli, że definicja słowa „news” i „wydarzenie” nie jest taka sama. Otóż „wydarzenie” nie jest „newsem”, ale staje się nim w efekcie działania związanego z selekcją informacji¹¹⁶. Według Davida White’a dziennikarze w procesie *gatekeepingu* nie kierują się jedynie zasadą obiektywizmu, lecz również swoimi doświadczeniami i subiektywnym spojrzeniem na dany temat¹¹⁷. Autor po przeprowadzonych badaniach stwierdza, że promowanie kultury wysokiej niekoniecznie wiąże się ze wzrostem słuchalności. Jest to spowodowane tym, że nie wszyscy słuchacze poszukują tego typu treści. Większą słuchalność radia z pewnością zapewniłaby promocja wyłącznie kultury popularnej. W środkach masowego przekazu skupia ona więcej odbiorców niż np. koncerty muzyki poważnej, festiwale lub słuchowiska radiowe. W pracy uwyraźnia się także kwestia etyczności pracy dziennikarskiej i etyki komunikowania i etyki mediów.

Warto przypomnieć w tym miejscu postulat integralnego modelu formacji dziennikarskiej, który zakłada to, że misją dziennikarza jest dokładne poinformowanie odbiorców o danej sytuacji, właściwe interpretowanie wydarzenia, a koniecznym czynnikiem w realizacji tego zadania jest odwołanie się do etyki. Medioznawcy odnotowują, że nie wystarczy jedynie posiadać odpowiednich kwalifikacji, by być dobrym dziennikarzem, ale trzeba kierować się zasadami moralnymi¹¹⁸. W opinii Autorki pracownicy Polskiego Radia podejmują wszelkie starania, by tworzyć rozgłośnie według najwyższych standardów, troszcząc się zarówno o wysoką jakość treści merytorycznych, jak i technicznych. Dowodzi tego różnorodność prowadzonych audycji i organizacji całego szeregu wydarzeń plenerowych, takich jak między innymi koncerty Lata z Radiem.

BIBLIOGRAFIA

Altcorn J., *Kształtowanie rynkowego wizerunku firmy*, Kraków 2002.

Bedliński P., *Rozwój i cyfryzacja radia w Polsce. Nadawcy i odbiorcy wobec DAB+* (praca magisterska). Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2016.

Bielczyński J., *Misja i wizja regionalnego radia publicznego*, *Studia Medioznawcze* 2006, nr 26, 32–47.

Bokinić M., *Kultura wysoka – kultura niska, Richard Shusterman i Noel Carroll*, *Sztuka i Filozofia* 2006, nr 30, 100–112.

¹¹⁶ M. Palczewski, *Teoria wartości informacyjnych Galtunga i Ruge i jej późniejsze modyfikacje*, *Media – Kultura – Społeczeństwo* 2009, nr 1 (4), 191–192.

¹¹⁷ E. Maigret, *Socjologia zawodów związanych z komunikacją*, w: *Socjologia komunikacji i mediów*, Warszawa, 2012, 55.

¹¹⁸ R. Leśniczak, *Dziennikarz i informacja – integralny model formacji dziennikarskiej*, *Łódzkie Studia Teologiczne* 2011, nr 20 (1), 195.

- Burgoński P., Gierycz M., Kacprzak M., Sowiński S., Stępkowska K., Węgrzecki J., *Obecność Kościoła katolickiego w sferze publicznej demokratycznego państwa prawa. Przykład współczesnej Polski*, Warszawa 2013.
- Czyżewski M., Kowalski S., Piotrowski A., *Rytualny chaos. Studium dyskursu politycznego*, Warszawa 2010.
- Cisek S., *Metoda analizy i krytyki piśmiennictwa w nauce o informacji i bibliotekoznawstwie w XXI wieku*, Przegląd Biblioteczny 2010, 273–284.
- Częstotliwości ogólnopolskich programów Polskiego Radia. (2022, 10 11), <https://www2.polskieradio.pl/czestotlivosci/> (dostęp: 18.02.2023).
- Doliwa U., *Transformacja systemu radiofonii w Polsce w kontekście zmian w Europie Wschodniej. Analiza pierwszego procesu koncesyjnego*, Przegląd Wschodnioeuropejski 2021, nr 12(1), 399–413.
- Figiel A., *Czym jest wizerunek przedsiębiorstwa – próba zdefiniowania*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Ekonomiczne Problemy Usług 2011, nr 662(74), 83–95.
- Fornal S., *„Anteny nad Bystrzycą” Polskie Radio Lublin*, Lublin 1997.
- Hermanowski M., *Radiofonia w Polsce: zarys dziejów*, Poznań 2018.
- Jachimowski M., *Regionalne rozgłoszenie Polskiego Radia jako media współkształtujące regiony periodycznej komunikacji medialnej*, Studia Medioznawcze, nr 26, 58–72.
- Jenkins H., *Kultura konwergencji – zderzenie starych i nowych mediów*, Warszawa 2007.
- Jędrzejewski S., *Polskie Radio wobec wyzwań technologicznych*, Kraków 2016.
- Karatysz M., *W poszukiwaniu rzetelności. Między subiektywizmem a obiektywizmem dziennikarskim*, Refleksje, Pismo naukowe studentów i doktorantów 2014, nr 9, 85–96.
- Kaszuba E., *Polityka programowa Polskiego Radia w latach 1925–1929. Założenia i praktyka*, Przegląd Nauk Historycznych 2013, nr 12 (2), 141–164.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997.
- Kosiorowski Z., *Radiofonia Publiczna*, Szczecin 1999.
- Kowalska N., *Czternaście razy dwa, czyli o XIV Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej „Dwa Teatry”*. Media – Kultura – Komunikacja Społeczna 2014, nr 10(3), 113–116.
- KRRiT., *Rozporządzenie KRRiT z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie udogodnień dla osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu wzroku i osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu słuchu w programach telewizyjnych*, Dz.U.
- KRRiT., *Rozporządzenie KRRiT z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu planów programowo-finansowych i trybu ich uzgadniania*, Dz.U. 2018, poz. 2351.
- Kubaczewska W.H., *Radio. Historia i współczesność*, Poznań 2008.
- Kuca P., Furman W., Wolny-Zmorzyński K., *Radio regionalne w Polsce*, Rzeszów 2016.
- Kwiatkowski M., *Narodziny polskiego radia: radiofonia w Polsce w latach 1918–1929*, Warszawa 1972.
- Kwiatkowski J.M., *Tu mówi powstańcza Warszawa*, Warszawa 1994.
- Leśniczak R., González Gaitano N., *L'etica nell'informazione religiosa*, w: *Teoria e pratica del giornalismo religioso. Come informare sulla Chiesa cattolica: fonti, logiche, storie, personaggi*, red. G. Tridente, Roma 2014, 199–222.
- Leśniczak R., *Dziennikarz i informacja - integralny model formacji dziennikarskiej*, Łódzkie Studia Teologiczne 2011, nr 20 (1), 181–205.
- Leśniczak R., *Mediatyzacja komunikacji instytucjonalnej Kościoła katolickiego. Refleksje na marginesie kryzysu migracyjnego*, Studia Medioznawcze 2019, nr 20 (3), 237–246.
- Leśniczak R., *Wizerunek prezydenta Andrzeja Dudy na lamach „Tygodnika Powszechnego” (2015–2020)*, Warszawa 2023.
- Leśniczak R., *Zastosowanie arystotelesowskiej koncepcji toposu w badaniach wizerunku medialnego liderów politycznych i religijnych – przyczynek do dyskusji*, Folia Toruniensia 2022, nr 22(1), 43–66.
- Lisowska-Magdziarz M., *Analiza tekstu w dyskursie medialnym: przewodnik dla studentów*, Kraków 2006.
- Maigret E., *Socjologia komunikacji i mediów*, Warszawa 2012.
- Martineau P., *Sharper Focus for the Corporate Image*, Harvard Business Review 1958, nr 36, 49–58.

- Mielczarek T., *Radiofonia lokalna w Polsce w latach 1989-2005*, Studia Medioznawcze 2006, nr 3 (26), 73–85.
- Miżejewski M., *Wolność mediów a odpowiedzialność za słowo w debacie publicznej*, Studia Sociologia Cracoviensia 2014, nr 6 (1), 181–195.
- Miszczak S., *Historia radiofonii i telewizji w Polsce*, Warszawa 1972.
- Mysłek A., *Misja publiczna Polskiego Radia i Telewizji Polskiej. Realizacja kulturalnych i edukacyjnych potrzeb społeczeństwa* (praca licencjacka), Kraków 2020.
- Myśliński J., *90 lat Polskiego Radia*, Rocznik Historii Prasy Polskiej 2015, nr 4 (40), 103–111.
- Nowak-Teter E., *Agenda mediów informacyjnych a agenda świata rzeczywistego*, Zeszyty Prasoznawcze 2016, nr 4 (228), 629–653.
- Nowak-Teter E., *Agenda-setting i reverse agenda-setting w środowisku nowych mediów. Podstawy teoretyczne i wyniki badań empirycznych (2013–2017)*, Zeszyty Prasoznawcze 2019, nr 4 (240), 95–112.
- Nowak-Teter E., *Mediatization: Conceptual developments and research domains*, Sociology Compass 2019, nr 13 (4), e12672.
- Palczewski M., *Teoria wartości informacyjnych Galtunga i Ruge i jej późniejsze modyfikacje*, Media – Kultura – Społeczeństwo 2009, nr 1 (4), 191–203.
- Parzonko M.S., *Wykorzystanie narzędzi public relations w kreowaniu wizerunku firmy*, Warszawa 2008.
- Polski system medialny 1989–2011*, red. K. Pokorna-Ignatowicz, Kraków 2013.
- Pruś J., *Teorie prawdy: klasyczna, korespondencyjna i semantyczna – próba uściślenia relacji*, Rocznik Filozoficzny Ignatianum 2018, nr 24 (2), 57–83.
- Puchalski Z., *Polskie Radio na Pomorzu Zachodnim – wspomnienia i refleksje starego radiowca*, Edukacja Humanistyczna 2014, nr 1 (30), 115–132.
- 80 lat Polskiego Radia: kronika roku jubileuszowego*, red. T. Sawicki, Warszawa 2005.
- Sejm RP, Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, Dz.U. nr 7, poz. 34.
- Sejm RP, Ustawa Prawo Prasowe z 26 I 1984, Dz.U. 1984, nr 89, poz.608.
- Sejm RP, Ustawa o dostępie do informacji publicznej z 6 IX 2001, Dz.U. 2001, nr 112, poz. 1198.
- Sejm RP, Ustawa z dnia 30 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji, Dz. U. poz. 25.
- Szczepaniak K., *Zastosowanie analizy treści w badaniach artykułów prasowych-refleksje metodologiczne*, Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Sociologica 2012, nr 42, 83–112.
- Szostek D., *Specyfika i znaczenie wewnętrznego wizerunku przedsiębiorstwa*, Acta Universitatis Nicolai Copernici. Zarządzanie 2013, nr 40, 59–70.
- Śpiewak R., *Obecność katolickich treści religijnych w mediach publicznych po ustawie medialnej z 1992*, Łódzkie Studia Teologiczne 2018, nr 27 (1), 155–175.
- Tarasewicz-Gryt O., *Nieprzystawalność paradygmatów. Obiektywizm dziennikarski a retoryczność i sprawowanie władzy przez media*, w: *Między znaczeniem a działaniem. Retoryka władzy*, red. A. Kampka, Warszawa 2012, 137–152.
- Wielopolska-Szymura M., *Misja radia publicznego*, Studia Medioznawcze 2006, nr 26, 23–31.
- Wielopolska-Szymura M., *Radio w polityce, polityka w radiu – formy wykorzystania radia w komunikowaniu politycznym*, Media – Kultura – Komunikacja Społeczna 2019, nr 2 (15), 25–40.
- Wojcik K., *Public Relations. Wiarygodny dialog z otoczeniem*, Warszawa 2005.
- Woźniak J., *Trendy zmian na rynku muzycznym w Polsce*, Studenckie Prace Prawnicze, Administratywistyczne i Ekonomiczne 2019, nr 27, 27–47.
- Zawada M., *Radio Poznańskie 1927–1933* (praca doktorska), Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań 2021.
- Żurakowska M., *Radiofonia publiczna w Polsce. Zarys problematyki*, Humanum. Międzynarodowe Studia Społeczno-Humanistyczne 2011, nr 1 (6), 225–241.

THE IMAGE OF POLSKIE RADIO S.A. AS A PUBLIC RADIO STATION (2015–2020) MEDIA STUDIES RESEARCH

Summary

The article presents the image of Polish Radio as a public radio station in the years 2015-2020. An important research problem was the reconstruction of the perception of Polish Radio by the recipients. Based on the conducted analysis, it was proved that the Polish public broadcasting station is an issuer pursuing a social mission, caring for a high level of journalistic objectivity, implementing the concept of truth in the classical sense and promoting high culture. The author used the method of qualitative content analysis, literature criticism and literature review method.

Key words: Polish Radio, public media, public radio, culture

Nota o Autorce

Malgorzata JAROSZEK – doktorantka w Szkole Doktorskiej UKSW w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach. Absolwentka studiów magisterskich na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz absolwentka studiów magisterskich na kierunku *creative management in new media* w Szkole Filmowej na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Autorka artykułów *Katyn - Golgotha of the East* oraz *Wizerunek mediów polonijnych na podstawie wybranych miast w Stanach Zjednoczonych*, opublikowanych w kwartalniku „Łódzkie Studia Teologiczne”. Jest zaangażowana w działalność organizacji polonijnych oraz społeczno-politycznych. Interesuje się bieżącymi wydarzeniami w Polsce i na świecie, historią Polski XX w. i marketingiem. Zawodowo zajmuje się tworzeniem treści do mediów społecznościowych w organizacjach pozarządowych.

Kontakt e-mail: gosiajaroszek8@gmail.com